



Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA
911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL.
Telef: FR 6-5416

"Entered as second class matter at the post office at Chicago, Illinois."

O Lietuva, šalele mūsų,
Lyg maldai sukauptus jausmus,
Statai tu kryžius prie kelių,
Kančių paminklus didelių...

Kai sušvis laisvės spinduliai,
Pasklis po kraštą mūsų žvaliai,
Gražiausių juostų vėliava,
Atbus laiminga Lietuva!

EINA XVIII METUS

1964 KOVO - MARCH 5

Nr. 5 (923)

Lietuvos Laisvės Kova Neteko Didžiojo Kovotojo

MIRĖ DR. ANTANAS TRIMAKAS

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Pirmininkas

Vasario 27d. 6v. ryto Brooklyne staiga širdies smūgiu mirė Dr. Ant. Trimakas, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas. Velionis Dr. A. Trimakas gimęs 1902 metų birželio 19 dieną Taupriuose, Lietuvoje.

Teisės, ekonomijos mokslus yra ėjęs Kauno universitete, Lille ir Grenoble, Prancūzijoje, o taip gi Tarptautinės teisės akademijoje Hagėje. Filosofijos daktaro laipsnį gavo 1930 metais Lille universitete. Diplomatinę tarnybą pradėjęs

1930 metais, paskiriamas į Lietuvos pasiuntinybės sekretoriumi Stokholme, kur išbūna iki 1935 metų. Nuo 1935 m. Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Centro Europos skyriaus vedėjas. Užmezgus diplomatinis santykius su Lenkija, skiriamas Lietuvos pasiuntinybės patarėju į Varšuvą ir 1939 metais Velionis yra gen. konsulas Vilniuje.

Į Ameriką atvyko 1947 metais X. 24d. ir profesoriavo Seton Hall universitete Newark, N. J. Nuo 1957 metų yra Vyriausiojo

Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininku.

Netekimą Dr. A. Trimako Lietuvos išlaisvinimo darbe jus ilgus metus visi, kurie gyvai rūpinosi ir siejojosi tais reikalais. Velionis moki jo dirbti, mokėjo aukotis, nesiskaitydamas su savo sveikata, - visur buvo ten, kur trūko darbo rankų, kur reikėjo kovoti dėl Lietuvos laisvės.

Lietuvos-laisvinimo reikalais yra aplankęs visą eilę Pietų Amerikos valstybių, neskaitant plačių jo turėtų kontaktų laisvosios Europos

sostinėse.

Pastaruoju laiku didžiausias Velionies rūpestis buvo lietuviškų politinių jėgų vienybės pasiekimas, kad tik laisvės kova galėtų eiti visu intensyvumu, informuojant laisvąjį pasaulį apie Lietuvos siekimus ir sujungtomis rankomis gilinti ir stiprinti šios akcijos pasisekimą.

Deja, likimas mums buvo nepalankus. Pačiame darbytėje iš mūsų tarpo atimamas energingas kovotojas, dar taip reikalingas Lietuvos laisvės kovai!



A. a. Dr. A. TRIMAKAS

Skirtinga reprezentacija

Rašo: J. Kadagys

Kaip žinome, šios žiemos olimpiniai sporto žaidimai vyko nuo šių metų sausio 29 d. iki vasario 9 d. Austrijoje, Innsbroke ir jo apylinkėse. Šiose žaidynėse vėl laurus nusikynė Rusijos sportininkai. Jie čia surinko daugiausiai aukso, sidabro ir kitų medalių ir išėjo pasaulio nugalėtojais. Maskva, žinoma, išdidžiai demonstruoja savo pergalę, o viso pasaulio spauda apie tai rašo ir nemokamai reklamuoja komunizmą.

Komunizmas savo valdomus kraštus šiandien yra taip stipriai sukautę vergijos pančiais, kad visos politinio, ekonominio, kultūrinio ir socialinio gyvenimo sritys ir apraiškos ten yra stipriai vyrausybės priežiūroje, visiškoje jos kontrolėje ir todėl tarnauja tik komunistų tikslams ir propagandai. Tad ir šios žiemos olimpiniais laimėjimais rėdamiesi, jie demonstratyviai šaukia visam pasauliui - štai žiūrėkite, mūsų sistemoje išaugintas žmogus yra daug pranašesnis už visus kitus ir jau nebeužgailamas sporto srityje. Jis išdidus stovi priešakyje viso pasaulio sportininkų ir užtarnautai skina sau laurus. Ta proga reikia pažymėti, kad rusai daugiausiai aukso ir sidabro medalių ir 1960 metų pasaulinėje olimpiadoje Romoje. Tuos laimėjimus jie, aišku, pasirizgę skinti ir toliau, kol laisvasis sporto pasaulis leis save vedžioti už nosies.

Visi žino, kad komunistai jokių diplomatų, komisijų, kultūrininkų, o taip pat ir sportininkų nesiuočia į užsienį, kol jie nėra tam tinkamai paruošti, kol nesitiki laimėti. O laimėti, kaip matome, bent sporto srityje, jie turi daug šansų ir, paprastai, laimi, nes į rungtynes su mėgėjais siunčia... profesionalus! Jie mat ir čia savo užsispyrimu ir ne nuolaidumu išsikovojo sau teisę dalyvauti su sportininkais profesionalais, kaip joks kitas nekomunistinis kraštas tos teisės neturi.

Lietuvių priežodis teisingai sako, kad... kvailą ir bažnyčioje muša... Kodėl gi rusai į olimpinis žaidimus sutokiais sportininkais išleidžiami? Kodėl jiems daroma išimtis? Argi sporto pasaulis turėtų žalos, jei rusai žaidynėse nedalyvautų? Tiesa, amerikiečiai šiose žiemos olimpinėse žaidynėse irgi reprezentavosi... tik, deja, ta kai kurių spor-

tininkų reprezentacija garbės šiam kraštui tikrai nepadarė. Pirmiausia atkreiptinas dėmesys į amerikiečių parodytas šios olimpiados metu pastangas koegzistuoti su komunistinių kraštų sportininkais. Spėjama, kad Valstybės Departamentas buvo "spustelėjęs" šio krašto sportininkus, kad šie jo propaguojamą koegzistenciją šia proga dar labiau sustiprinti. Tačiau viskas gal ir būtų pasibaigę pusiau su bėda, jei ne tas pasivažinėjimas Innsbroke trijų amerikiečių, nesavų automobiliu. Tai bene buvo pati didžiausia Amerikai reklama,

nes sporto srityje pasidoryta labai silpnai... Ta proga reikia pažymėti, kad čia Amerikoje automobilių vagystės tik išbujojusios (ypač vien tik Chicagoje ir vien tik per sausio mėnesį buvo pavogta 2.371 mašina!), kad yra kasdieninis reiškinys ir jau nebedaroma reikiama išpūdzio. Europoje dar yra kiek kitaip. Todėl kai tie trys amerikiečiai sportininkai buvo Austrijos policijos pagauti važiuojant vogtu automobiliu ir kai už šią vagystę ir dar už pasipriešinimą policijai juos suimant, teismo buvo

nubausti nuo 3 iki 3½ mėn. kalėjimo, tačiau kaip užsieniečiams toji bausmė buvo dovanota... Viso pasaulio spauda šį įvykį plačiai aprašė ir Amerikos vardas gražiai nuskambėjo pasaulinės spaudos puslapiuose.

Ypač tą įvykį smulkiai aprašinėję ir amerikiečius reklamavo komunistų blokas, ne žiūrėję, kad amerikiečiai sportininkai šios olimpiados metu, kaip jau minėjau, visais frontais ieškojo su komunistinių kraštų sportininkais kontaktų ir "sugyvenimo"... Ir kai žiūri atvirkščiai, tūri pripažinti, kad Maskva visur ir visada stengiasi Ameriką "ignibti", ją pažeminti, suniekinti - jos presyžą sugriauti. Ji savo darbais ir



Vasario 16 Dienos priėmimas Lietuvos Pasiuntinybėje Vašingtone. Nuotraukoje - lietuviškų lėlių rinkinys vaizduojas vestuves; iš eilės matyti Vyskupas Hannan, p. E. Pavilonytė, p. Dean Rusk, Valstybės sekretoriaus žmona, p. Peggy Rusk šalia jos (su tautiniu kostiumu) p. Gr. Krivickienė aiškina apie lėles ponai Rusk.

propaganda labai aiškiai šaukia kapitalistiniam pasauliui: jei jūs jau taip norite koegzistuoti, tai priimkite visas mūsų jums siūlomas sąlygas, nusilenkite, pagarinkite ir vergaukite mums kol jus galutinai palaidosime! Deja, Vakarai to neneri nei girdėti, nei suprasti. Ir vėl peršasi tas nelemtas klausimas, ko dėl Maskva dabar penima tokiomis nuolaidomis? Argi tuo keliu einant tikimasi kovą laimėti? Argi ne dėl to Maskva šiandien jau diriguoja ne tik olimpinėms žaidynėms, bet ir pasaulio politikai. Maskva su Peipingu dabar stengiasi įrodyti pasauliui, kad Vakarai, o ypač JAV, kaip sporte, taip ir užsienio politikoje šiandien pralaimi, nes jų politikai yra mėgėjai, kovojantieji su komunistų profesionalais. Nėra jokia paslaptis kad iki šiol į Amerikos pasiuntinybes ir ambasadas užsieniuose buvo skiriami ne karjeros diplomatai, bet rinkiminiu metu partijai nusipelnę piniguočiai. Tokie pat asmenys buvo siunčiami ir į visokias tarptautines konferencijas ar pasitarimus. Ne kitaip yra ir su visokiais šio krašto užsienio politikos patarėjais ir net jos formuotojais. Todėl ir Valstybės Departamentas ir kitos vyriausybės atsakingos vietos užpildo mos mėgėjais.

Štai Chicago Tribune neseniai rašė, kad yra sudarytas vien tik Valstybės Departamente dirbančių įtartinų asmenų sąrašas, į kurį esą įtraukta net 800 asmenų. Todėl ir nereikia per daug stebėtis, kad Amerikos užsienio politika neturi aiškios linijos, nukelta į 7 puslapi

KAM NUSVIRO GALVA, - danguje angelai vainiką iš deimantų pina..

Dėmesio vertos mintys, pasakytos tautinės šventės proga, minint 711 metų

Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį

Dr. B. MATULIONIS sako :

Susirinkome į mūsų didžiąją metinę šventę. Susirinkome pagerbti Vasario 16-tąją, - Lietuvos išlaisvimo dieną. Šiandien visur, kur tik yra laisvas ir dvasia gyvas lietuvis kiekvienas savo mintimis skrenda į gimtąjį ar savo tėvų kilmės šalį, jungiasi į didžiąją lietuvių šeimą ir stiprina savo ryžtą naujai kovai už Lietuvos laisvę.

Šiandien lietuvių tautos laisvės šventė ir žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimo diena.

Ir anais laisvos Lietuvos laikais Vasario 16-tą Kaune prie žuvusiųjų už Lietuvos laisvę paminklo ir Nežinomojo kareivio kapo susirinkdavo minios žmonių su gėlėmis ir daigėmis, žiedais ir auksu, ugnį žuvusiųjų amžinai garbei, kepurės nusiėmė ir galvas palenkė galingai užtraukdavo laisvės ir maldos giesmę.

Ir mes, laisvieji lietuviai, šandien renkames į Lietuvos Tautos laisvės šventę pagerbti tų, kurie savo krauju ir savo gyvybės auka anais tamsios priespaudos metais sutraukė ant mūsų Tautos rankų užnertus pančius. Renkamės, kad ir mes įgaujume dvasinės stiprybės ir niekad nesugniužtume kovoje už laisvę, nes LAISVĖS idėja nemiršta, o laisvės saugojimas ir kova už laisvę nesibaigia, kol tauta gyva.

Prieš 46 metus, vasario 16 dieną mūsų Tautos atstovai Vilniuje paskelbė Lietuvos Nepriklausomybę, Lietuvos atsiskyrimą iš svetimųjų valdžios.

Istorija mums sako, kad lietuvių tauta jau prieš 700 metų gyveno laisvą, nepriklausomą gyvenimą. Šimtmečius Lietuva buvo didelė ir galinga valstybė; šimtmečius Lietuva sėkmingai gynė savo laisvę ir nepriklausomybę nuo didžiųjų savo kaimynų - vokiečių ir maskolų. Savo galybe Lietuva stebė ir kovingų totorių smelkimas į vakarų Europą. Tačiau tose šimtmečių kovose Lietuva pavargo ir, didžiųjų kaimynų susitarimu, Lietuva jėga pasiglemžė Rusija 1795 metais. 123 metus truko anas žiaurus Rusijos valdymas. Žvilgtelėkime į aną carinės Rusijos okupaciją ir palyginkime caro žandarų siautėjimą tada užgrobtose Lietuvoje su raudonųjų ruskių siautėjimu bolševikų užgrobtose Lietuvoje.

Carų valdžia Lietuvoje atiminėjo iš gyventojų žemes; persekiojo katalikų tikybą, bažnyčias paversdavo į cerkves; uždraudė lietuvišką spaudą, įstaigose uždraudė lietuvių kalbą ir net patį Lietuvos vardą panaikino, visą Lietuvos šalį pavadindami "Šiaurės vakarų kraštu". Tada lietuviai, nepakeldami ruskių okupacijos, mėgino priešintis. Buvo du sukilimai: 1831 ir 1863 metais. Abu sukilimus caro valdžia numalšino. Ypatingai žiauriai buvo numalšinti 1863m. sukilimas. Tada caro ir Vilnių atsiųstas generalgubernatorius Muravjovas, lietuvių praminėtas Korikas, šaudė ir korė sukilėlius, degino lietuvių kaimus, o jų gyventojus trėmė į Sibirą ir kitas tolimas Rusijos vietas. Mes su pasibaisėjimu prisimename ruskių bolševikų vandališkus trėmimus iš Lietuvos 1941 ir paskui 1945, 46, 47, 48 metais. Tada raudonieji ruskiai išžudė ir ištrėmė viso apie 400.000 Lietuvos gyventojų. Bet ruskių bolševikų Lietuvoje vykdytos žudynės ir masiniai ištrėmimai Lietuvai nebuvo naujas dalykas, nes raudonasis okupantas pakartojo tas pačias piktadarystes, kurias didysis caro žandaras Muravjovas Korikas buvo pradėjęs 1863 metais.

Tada Muravjovas išžudė šimtus laisvės gynėjų sukilėlių, apie 9000 lietuvių ištrėmė į Sibirą, o likusias tuščias lietuvių sodybas iš Rusijos prigabeno ir apgyvendino apie 7000 rusiškų šeimų. Kokiu žvėrišku žiaurumu Lietuva buvo rusinama ir katalikų tikyba persekiojama, parodo Kražių skerdynės 1893m. Kražių gyventojai, gindami bažnyčią, kad ruskiai jos neuždarytų, būriais susirinkę saugojo dieną ir naktį. Ruskių policija kražiečių neįveikė. Tada Kauno gubernatorius Kligenbergas pasikvietė 300 ginkluotų kazokų. Kazokai puolė beginklius kražiečius, mušė ir kapojo kardais, trypė arklais. Daug buvo kruvinių aukų. 300

puslaukinių kazokų kražiečius įveikė. O Kligenbergas, atsi dėkodamas kazokams, pasiūlė jiems Kražiuose pasilinksminti... Tris dienas kazokai Kražiuose kėlė orgijas, plėšikavo, girtuokliavo, gaudė moteris ir prievartavo. O toks ruskių žvėriškumas ne vien Kražiuose žinomas.

Dingo caras, dingo jo žandarai ir puslaukiniai kazokai, bet nedingo žvėriškų palinkimų ruskis; jis tebėra, tik savo viršutinę spalvą pakeitė iš mėlynos į raudoną. Tik raudonoji spalva nepakeitė ruskių prigimties. Koks anais carų laikais ruskis buvo imperialistas, toks ir dabartinis raudonasis ruskis tebėra kitų tautų smaugėjas, maskoliškojo kolonializmo užgrobtuose kraštuose žiaurus vykdytojas.

Švėsdami Lietuvos laisvės ir išcarinės Rusijos vergijos išsivadavimo dieną, meskime keletą žvilgsnių į tai, kas dabar darosi raudonųjų ruskių okupuotoje Lietuvoje. Jau minėta, kad dabartinis okupantas eina Muravjovo Koriko pėdomis ir tęsia Muravjovo pradėtą lietuvių tautos naikinimą. Jo tikslai ir priemonės mūsų tautai naikinti primena ir kitą baisų nusikaltėlį - Hitlerį. Tada naikino Lietuvą nuo 1941 iki 1944m. Ar skyrėsi Hitlerio užmačių nuo ruskių bolševikų užmačių Lietuvos atžvilgiu? Skirtumas tik išviršinys Hitleris buvo rudas, o ruskis bolševikas kruvinai raudonas. Hitleris atvirai savo politinę programą apibūdino keturiais žodžiais: "Ein Reich, ein Führer, ein Volk, eine Sprache" (Viena valstybė, vienas vadovas, viena tauta, viena kalba). Kremliaus

tironas neatviras ir garsiai neprasitaria, ką jis pavergtoms tautoms ruošia. Hitleriui visos užgrobtosios tautos turėjo sudaryti vieną valstybę. Kremlius to nesako, bet to siekia ir patylomis apgaudinėja pavergtąsias tautas, palikdamas dar būvusių valstybių vardus ir leisdamas turėti neva savo valdžią. Deja, tokios pavergtos tautos valdžia beteisė ir bebalsė, tikra šiaudinė iškamša; tokios neva valstybės visus reikalus vistik tvarko Kremliaus atsiųsti maskolai-politruakai.

Hitleris skelbė, kad valstybėje - vienas vadovas. Hitleris ir buvo toks. Nors ir turėjo Berlyne Reichstagą (parlamentą), bet to parlamento narių menkos buvo teisės; jiems buvo leista po Hitlerio ar jo padėjėjų kalbos karštai paploti, visiems sutartinai pakelti rankas, kai buvo pasakyta, kad reikia balsuoti. Reichstago sesijos tuo ir baigdavosi.

O kaip bolševikiškoje Rusijoje? Lygiai taip pat, kaip būdavo Hitlerio Reicho. Maskva irgi turi savo parlamentą, vadinamą Sovi tu. To Sovieto narius iš anksto rūpesingai parenka vietiniai komunistai, paskelbia liaudžiai, atlieka balsavimų komediją ir bolševikinės Rusijos Sovietas "iškeptas". Į tą Sovietą savo tariamuosius atstovus siunčia visa Rusija ir okupuotosios šalys, kaip Lietuva, Latvija, Estija ir kitos. Tame Soviete Kremliaus valdovas, - seniau Stalinas, dabar Chruščiovas, arba jų paskirtieji padėjėjai, pasakalbas, patiekia įstatymų projektus, o Sovieto atstovai karštai paploja, visi kaip vienas balsuojant pakelia

rankas, ir po trejetos posėdžiavimo dienų išsiskirsto. Taip Kremliuje atsiranda įstatymai be opozicijos, be kritikos, nes niekas neišdrįsta pasipriešinti ar skirtingą mintį pareikšti. Taip Kremliuje falsifikuojama Rusijos ir jos pavergtųjų šalių gyventojų valia. Kaip Hitlerio, taip ir Kremliaus ta pati valia: viena valstybė, vienas vadovas.

Hitleris skelbė, kad valstybėje turi būti tik viena tauta ir viena kalba. Kremlius nuo Hitlerio neatsilieka. Pažiūrėkime dabar, kas dedasi mūsų Lietuvoje. Vakaruose, pietinėje Nemuno pusėje, nuo amžių buvo Mažoji Lietuva; net vokiečių kaizeriai ją Lietuva vadino. O šiandien ten - Kaliningradskaja oblastj (Kaliningrado sritis). Lietuviai gyventojai vieni išnaikinti vietoje, kiti į Sibirą ištrėmti, o jų sodybas privežta ruskių ir net mongolų. Mažajoje Lietuvoje už Nemuno dabar ne tik neliko lietuvių, bet tame nuo amžių lietuvių kame krašte nebeliko nė vieno lietuviško pavadinimo: miestai ir miesteliai, kaimai, upės, upeliai, net kalniai ir lankos gavo naujus, maskoliškus pavadinimus, ir okupantas lietuviams didelėmis bausmėmis graso, jeigu kas išdrįstų savo kalbose ar raštuose paminėti anuos nuo amžių lietuviškus pavadinimus. Savo knygoje se, enciklopedijose okupantas barbariškai klastoja Lietuvos istoriją ir be jokios gėdos tvirtina, kad mūsų Mažoji Lietuva nuo amžių buvusi slavų apgyvendinta.

Čia tenka paminėti vieną juokingą, o kartu ir liūdną įvykį Lietuvoje. Prieš kelerius metus prof. Pakark-

lis, tikras komunistas, bet lietuviškai, ne maskoliškai galvojantis komunistas, parašė svarbų istorinį veikalą, kaip vokiečių kryžiuočių ordinas kitąsyk valdė užkariautus lietuvius Mažajoje Lietuvoje, mūsų bralių prūsų žemėje. Tą knygą išspausdino ir paleido į skaitytojus Lietuvos komunistinė įstaiga. Tikrai Kremliaus agentai Lietuvoje, matyt, susigriebė. Jie samprotavo: kaip tai gali būti? Kaliningradskaja oblastj, tokia jau maskoliškose knygose paskelbta, o čia štai - lietuvių nuo amžių gyventa žemė! Ką čia dabar tas lietuvis komunistas Pakarklis skelbia ir savo teigimus dar dokumentais remia! Ir tuojau prof. Pakarklio knyga dingo iš knygynų ir bibliotekų, niekur jos Lietuvoje negausi. Tai klasiškas pavyzdys, kaip raudonasis okupantas įžuliai falsifikuoja Lietuvos istoriją.

Kitas pavyzdys. Šiais metais laisvojo pasaulio lietuviai ir net okupuotos Lietuvos komunistai iškilmingai mini rašytojo Donelaičio pustrėčio šimto metų gimimo sukaktį. Donelaitis ne tik didis lietuvių rašytojas, bet ir vienas iš didžiųjų ano meto Europos rašytojų. Jo didysis veikalas "Metai" išverstas į daug svetimų kalbų. O rusai Maskvoje net vieną gatvę nori pavadinti Donelaičio vardu! Bet jeigu dabar ruskių okupuotos Lietuvos jaunimas norėtų sužinoti kur tasai Didysis Rašytojas gimė, gyveno, dirbo ir mirė, veltui ieškotų okupanto uždrausta apie tai kalbėti ir rašyti, nes juk ten dabar tas kraštas, Donelaičio tė

- nukelta į 6 puslapį -

Kovoje už Lietuvos laisvę Iš tolimosios Australijos

Šiais metais Vasario 16d. minėjimas išsiskyrė nuo visų iki šiol būvusių mirėjimų. Jis buvo prarastas netik pasiryžimo ženkle kovoti dėl Lietuvos išlaisvinimo, bet ir paruošimo jaunuomenės bendruomeniniam gyvenimui.

Adelaidės LB Moterų Sekcijos iniciatyva buvo suorganizuotas abiturientų pagerbimo iškilmingas aktas ir vakare jų garbei įvyko vaišės, dalyvaujant gausiai susirinkusiam jaunimui, jų tėvams ir visuomenės organizacijų vadovams.

Po pirmos minėjimo šventės dalies, kurioje buvo aptarta Vasario 16d. reikšmė Lietuvai, antrąjį minėjimo dalį - abiturientų pagerbimo aktą atidarė Moterų Sekcijos pirmininkė M. PETKŪNIENĖ, pakviesdama į garbės prezidiumą ir abiturientus.

"Mielas jaunime, -tarė pirmininkė, -jūsų gyvenime šioji diena yra svarbi diena, todėl Moterų Sekcijos vadovybė nutarė ją kuo iškilmingiau atžymėti ir, ta proga, įteikti jums mažas dovanėles, kurios turėtų būti vertingos jūsų gyvenimo kelyje ir nuolat primintų apie tą šalį kurios, deja, jūs nematėt, bet kurios esate vaikai ir kurią pri valote mylėti. Ta dovana yra k n y g a, prie kurios parūpinimo mielai prisidėjo Adelaidės LB Apyl. Valdyba ir dalis Adelaidės aukštąjį mokslą baigusiu as-

menų: Aleksandravičienė, Čibas, A. Dunda, D. Dunda, K. Dundienė, R. Dugalas, A. Gavelis, A. Mikužytė, dr. J. Mikužis, A. Navakas, V. Navakas, A. Navakienė, S. Pacevičienė, V. Patupys, T. Žurauskas ir dr. Varneckaitė

Tos knygos aprašymai ir iliustracijos palengvins jums susipažinti su jūsų tėvų žeme, jos tolima praeitimi ir garbinga istorija, iki tos dienos, kada jūs tėvai buvo priversti tą savo žemę apleisti ir išsiblaškinti po tolimą ir svetimą pasaulį.

Aišku, ne visa tauta galėjo iškeiliuoti. Daugelis dėl įvairių priežasčių liko tėvynėje. Vienas iš tokių likusių (tada dar tik 14 m. berniukas) 1956 metais parašė eilėraštį ir jį paskyrė tremtyje esantiems broliams lietuviams. Moterų Sekcija nutarė tą eilėraštį kaip motto įrašyti į jums skirtas dovanų knygas, kad jis jums nuolat ir nuolat primintų, kas jūs esate.

LIETUVI!

Nors tu vargšas, ar turčius bebū-

tum Ar pasenęs, ar gimęs kitur, Ar šaly svetimoje supūtum, Bet neniekink Tėvynės sveturi!

Kad tau pergalės laurus uždėtų, Duotų plotus didžiulius dyranus, Kad ir kalnus auksinius žadėtų, Nesiduok svetimiesiems kerams!

Tegul mato pasaulis, ir girdi,



Adelaidės (Australija) LB Moterų Sekcija. Iš kairės (sėdi) B. Vabolienė, N. Varnauskienė, Mikeliūnienė. Stovi - P. Gavelienė, M. Navakienė ir M. Petkūnienė, Moterų Sekcijos pirmininkė.

(Tik kalbos nepamiršk savos) Kad turi tu lietuvišką širdį, Kad tu vaikas esi Lietuvos!

Jei likimo ironijos lemta, Nebegrįžti Tėvynės daugiau, Prisiminki Žemelę tą Šventą, Ir numirti Tau rasis lengviau...!

Aliukas

1956-XI-25, Vilnius.

Po to prasidėjo abiturientų sveikinimai, kurių bendrą mintį būtų galima išreikšti šiais žodžiais: bendrumė didžiujasi jumis ir jai yra didelis džiaugsmas, kad iš palyginus negausius lietuviškos bendruomenės Adelaidėje mes turime nemažą būrį abiturientų. Veržlumas į mokslą ir meilė savai tautai yra tos dorybės, kuriomis visi galime didžiuotis.

Linkėta nepradingti svetimoje jūroje, nepasiduoti nusiminimui, bet tikėti šviesia Lietuvos ateitimi ir visomis išgalėmis dirbti jos naudai ir garbei. Tiesa ir laisvė turi nugalėti melą ir vergiją - renkitės tai kovai, renkitės užimti senesniųjų kovos pozicijas, kad kova už Lietuvos laisvę būtų tęsiama iki pergalės!

Po visų sveikinimų, abiturientų vardu kalbėjo A. BERNAITIS, dėkodamas Moterų Sekcijai ir LB už tokias gražias dovanas, sveikinimus ir linkėjimus, užtikrindamas, kad jie visi bus verti savo tėvų, pasilikę

visada lietuviams ir būdami gerai australais tęs lietuvišką darbą. Baigdamas padėkoja savo tėvams už suteiktą galimybę baigti mokslą.

Baigiant aktą M. Sekcijos pirm. M. Petkūnienė, tarp kitoko, taria: "Tik šiol jūs tik tobulinot sau dirvą, o dabar jau pradėsite sėti, kad vėliau turėtumėte ką pauti..."

Po akto visi sisirenka darželyje, nuleidžiamos vėliavos girdant Lietuvos himną. Vakare įvyko pobuvis ir visi kupini lietuviškos nuotaikos ir džiaugsmo, su didžia padėka Moterų Sekcijai skirstėsi namo.

V. P-nas



Adelaidės (Australija) abiturientai (dalis), po jiems surengto pobuvio. Iš kairės (sėdi) R. Pacevičiūtė, Daugalytė, B. Kmitaitė, E. Pociūtė ir R. Pimpytė. Stovi - A. Vasiliauskas, G. Šimkus, E. Matiukaitė A. Bernaitis ir Vasiliūnas.



LAISVOJI LIETUVA
FREE LITHUANIA

911 West 32 St. CHICAGO 8, Ill. Tel: FR 6-5416

Entered as Second-Class matter at the post office at Chicago, Ill.
Published bi-weekly on Thursdays
by LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis
Igaliotas leidejas - V. KAČINSKAS

Redaktorius - A. J. KAULĖNAS

Administratorius - K. RADVILA

Prenumerata metams \$ 5. Atskiras numeris 20 c.
Subscription per year \$ 5 20 c. per copy

GARBĖS LEIDĖJAI: J. Bagdonavičius, St. Jakubickas, J. Lietuvninkas, Dr. K. Liutkus, Br. Macianskis ir L. Virbickas

Jaunimas, spauda ir kaimas

Čikagoje sužibo nauja meninė apraška: kabaretinis teatrėlis "Antras Kaimas". Net smagu širdyje, kad mes dar esame kūrybiški, kad gabūs naujovėms, o ypač, kad jaunimas pats vienas, be senių padavimų, ryžtasi pakelti sparnus.

Mūsų spaudoje, periodinėje, netrūksta jaunimui specialiai skirtų puslapių (Prošvaitės, Gairės ir kt) Regis, juos redaguoja pats jaunimas bet kažkodėl, gal netyčiomis, prisitaikant prie senojo laikraščio - tas redagavimas yra visai ne jaunimiškas. Vos retkarčiais užtinki kokią jaunimišką skeveldrėlę. O šiaip visas puslapis, paprastai, taip seniškai surikiuotas, kaip Vyriausybės Žinios: toki ir toki susirinkimai, toki nutarimai, toki įvykiai. O įžanginis - pamoksliško rimtumo straipsnis. Kaip anais metais studentės juokavo: mes visi tylime, nes mūsų žodžiai dar nesubrendę, o už mus kalba tik subrendę vyrai filosofai, kaip vyskupų trijulė: Sabaliūnas, Šimoliūnas ir Kavolis.

Tie studentiški puslapiai senojo laikraščiuose neparodo tikrųjų nuotaičių nei veido, o tik mažos rinktinės saujelės mintis bei gabumus. Bet tikras studentas dėl to tuose "savo" puslapiuose pasigenda savęs O ir pašalinis skaitytojas neką tesūžino apie mūsų jaunumą, apie studentiją. Nėra visumos, nėra platus masių nuomonės. Menka valdyba, jei pati dirba, neįtraukdama narių, nestipri ir redakcija, jei ji pati prirašo savo spaudinį, neišreikalaujama daugumos pasisakymų.

Gi norėtusi kiekviename jaunimui skirtame "Priede" matyti vis po ga balėlį pvz. dainų, kurias dabar mūsų studentai tikrai dainuoja savo laisvai laikiu. Jauni mėgsta linksmumą, jie nuolat susikuria savo anegdotų - bent ketvirtadalis puslapio galėtų būti skirtas linksmiams dalykams, juk iš to susideda jaunųjų aktualybės. Taip atsivertę durys ir platesnė masei, ir pririštų dėmesį didesnio kiekio jaunimo. O ir straipsnių galėtų dažniau tilpti ir gyvenimiškesnių, apie aktualius įvykius bei dabarties faktus (pvz. dabartinių mūsų jaunuolių vestuvines tradicijas, pramogų kultūringumas ir tt).

Pravartu domėtis ne vien sąmoninga jaunuomenės grietinėlė, rinktiniais vadais, bet - neužmi rėti ir vidutinės nuovokos jaunuolio, kurio vien rimti pamokslai ir nuobodžios statistinės žinios nepatraukia prie

savos spaudos. Reikia mergesnio turinio, kad įvairesnių asmenų gabumai įtilptų į puslapius. Linksnumas ir juokas, šypsenos ir kitiškos išdaigos bei pokštai - štai kuo "Antras Kaimas" atitiko jaunulišką gyvybę ir sudomino visus.

Tai dar tik trapi užuomazga. Natūralus prasiveržimas gyventi. Su klaidom ir silpnybėmis. Betgi gerai, kad jau yra pradžios žingsnis. Yra iš kur kilti aukštyn. Tik stipriu darbu ir atkakliu veržlumu pasiekiamas viršūnės.

Būtinai reikia rasti lietuviškas pavadinimas tos rūšies teatrui. Kabaretas - ir svetimas ir nudėvėtai negero vardo. Galima atsiklausti "Gimtosios Kalbos" arba kurio galvoto kalbininko - juk mūsų kalba tokia sodriai turtinga viskam, rasis ir čia gražus, tegu ir naujas (ar naujaprasmiškas), nenuvalkiotas, dailiai skambus vardas.

"ANTRAS KAIMAS" - labai prasminga, net skaudžiai jautri iškaba. Ar tikrai tas teatras bent mėgins atitikti savo vardą? Ar tie jaunuoliai pakankamai žino, kas lietuviui buvo kaimas?

Metame ilgesingą žvilgsnį atgalios, ir - atsiveria spalvingos erdvės: - javų brazdėjimas geltonai banguojančiose užuoganose, vytorio giesmė ties baltmarškinio artojo siluetu, begalinė šilų žaluma horizonte, ežerėlio mėlynumo skaidra papievėje... O sodybų vešlus puošnumas, o jau kiemo uždaras jaukumas - su statiniais ir puiaistytais pinučiais, su varteliais ties klėtimis, su darželio kvepiančiu margumu, varnėlų lizdais gluosnių uokuose, gandrulizdžiu senos liepos viršūnėje...

Gi koks kalbos (ir minties!) originalus sodrumas kūrėsi mūsų kaimo, tokio žodžio savaimingumo ir išraiškos subtilumo miestečiui beveik neįmanoma pasiekti!

Ryškiausia, tartum pavyzdinė, lietuviško kaimo gyvybės versmė šian dien mums: **D o n e l a i t i s !**

Kaip deimantinė dovana yra mums jė kūrbinis žodis!

Jubiliejiniais metais, gal būt, "Antrasis Kaimas" ir parodys mums, žinoma, jau į mūsų dienas atkėlęs - dabartinį Enskį ar Plaučiūną, Krizą ar Pakamorę...

O donelaitinė "Svobta", linksmai prigretinta prie dabartinių (maždaug čikaginių) vestuvių atvaizdo - būtų nepalyginama pramoga mūsų



Lietuvių delegacija pas Los Angeles miesto burmistrą Samuel W. Yorty dėl Vasario 16-sios proklamavimo Lietuvos Diena. Burmistras sutiko proklamuoti ir taip pat leido iškelti Lietuvos vėliavą viršum Los Angeles miesto rotušės, šalia Amerikos vėliavos. Iš kairės - Lietuvos konsulas Dr. J. J. Bielskis, F. Prekerytė, burmistras Yorty, Ž. Balsytė-Brinkienė, delegacijos pirm. ALT Los Angeles sk. vicepirm. S. J. Paltus ir ALT sk. išdin. K. Liaudanskas.

teatriniam jaunimo žiūrovui. SVEIKS, teatrėli margs, savo gimimą išventęs!

J. RUTKUS

Skaityk ir Platink Laisvąją Lietuvą

Daugiau negu liūdna

Mūsų tautinė spauda jau kuris laikas su dideliu susirūpinimu kečia Vašingtone statomos Šiluvos Marijos vardo koplyčios reikalą.

Į klausimą kodėl buvo parinktas Šiluvos, o ne Vilniaus Aušros Vartų, Marijos vardas, nei vysk Brizgys, nei kas kitas nesiteikia visuomenei atsakyti...

Ką gi... nieko mes nepadarysime jei jie tyli. Betgi, jei apsidairysime po dabarties ir nefolimios praėitės įvykius, manau, aiškės ir šis klausimas.

Prieš II pasaulinį karą lenkai Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motiną išsirikino Lenkijos karaliene (karūnavo ir Popiežius tatai patvirtino).

Vatikanas ir dabar vilnią pripažįsta kaip Lenkijos dalį, nes ir Vilniaus vyskupu yra paskirtas lenkas, reziduojąs Balstogėje, priklausąs Lenkijos Bažnyčiai pro

vi neijai.

Lietuvai Vilnius ir jo kraštas iki šiol Vatikanu nepripažintas, nes, esant reikiama laukti taikos sutarties...

Gi... iš Vokietijos "otzyskane zemi" ("atvaduotos žemės") iki pat Oderio ir Nysos Vatikano, nelaukiant tos vadinamos "taikos sutarties"... jau pripažintos Lenkijai...

Vatikano politikos teisingumas, kaip yla iš maišo lemda, šių faktų šviesoje... Vatikanas turi sūnus ir posūnius. Mes esame tik posūniai.

Tegul bus kol kas tik gandai: lenkai galvoja toje pačioje Vašingtone šventovėje savo koplyčiai duoti... Vilniaus Aušros Vartų Marijos vardą... nes ji esanti lenkų karalienė. Taigi, ir čia peršasi labai logiška išvada kodėl mums nepavyko gauti teisės pavadinti savo koplyčią Aušros Vartų Marijos vardu, - juk gi

negali būti dvi koplyčios tuo pačiu vardu po vienu stogu! "Sūnaus", - tuo atveju - lenkų, pretenzijos turi pirmenybę, gi "posūnis" - lietuvis gali būti ir nuskriaustas... Štai ir esame mes nuskriausti.

Gal vysk. Brizgys ir turi geriausius norus patenkinti lietuvių ir religinę ir tautinę ambiciją, bet... jis negali to padaryti - jis privalo klausyti Vatikano, o ten, kaip matome, be galo didelę įtaką turi lenkai.

Žiūrint iš praktiškos politikos pusės (atmetus moralę) pilnai suprantama Vatikano politika: Vatikanui geriau apsimoka palaikyti lenkus, nei lietuvius. Lenkai didesnė tauta, jų tikyba griežtai surišta su tautybe (polska viara), o kas gi tie lietuviai? Lietuviai... chamai, mušikėliai... pagonys ir tt. O beto, - tai nedidelė tauta...

Senesnieji Vilniaus vyskupijos lietuviai gali atsiminti varytą lenkų propagandą, esą, lietuvių žudė katalikus... Žudė kunigus... Kaip pavyzdį nurodydavo Trijų Kryžių kalną Vilniuje, kame tariamai lietuvių nužudė tris kunigus lenkus...

Propagandistai negalėjo atsiminti jų vardų... istorikai to "fakto" patvirtinimui neranda žinių... Bet propaganda lieka propaganda, - kalk į galvą kad ir didžiausią nesąmonę - žiūrėk - vienas kitas patikės... Štai, be jokios propagandos, lenkų darbeliai - istoriniai faktai.

a) Vilniaus vyskupas Ignas Masalskis 1794. VI. 28d. Varšuvoje buvo pakartas, primetant kaltę, kad jis bendradarbiavęs su rusiais... Tikru moje gi už tai, kad jis stojo už nepriklausomos Lietuvos valstybės...

b) Utenos klebonas kun. Pranas Turauskas 1919. V. 3d. lenkų nužudytas...

c) Kun. Kazys Lajauskas ties Janiūnų kaimu 1921m. III. 17d. gero kaimo pakankinus, nužudytas.

d) Kun. Pranas Raišutis Marcinonyse nužudytas lenkų 1920m.

e) Kun. Dr. Juozas Bakšys Merkinėje 1923. XII. 16d.

f) Kun. Ambraziejus Jakavonis 1943m. vasarą netoli Paberžės nužudytas lenkų "armijos krajojvos".

Bet argi tai viskas?... Ne. Panašių niekšybių yra šimtais. Lietuviai rengiami koplyčiai Vašingtone nėra entuziastingi, nėra ir duosnis, tada į pagalbą ateina svetimtaučiai: Miss Mary Enkauskas (aiški lenkė) su \$ 3.000, dr. S. Miekewicz (atrodo sulenkėjęs vilnietis) su \$ 544 ir tt.

Liūdna mums katalikams, kad iš Vatikano mažai tesusilaukiame palankumo, tačiau negalime nuleisti rankų - bandykime, kovokime ir, pagaliau, nors žodžiu palikime savąjį protestą!

J. TALPŪNAS

Gerai vaistai prieš komunizmą

Anis' Rūkas

Ką savo akimis pamatome, - susidarome palankią ar priešingą nuomonę, tikresnę, nei kito sakyta ar laikraštyje rašyta.

Štai kokį atsitikimą pasakoja mums New York Times, aprašydamas vieno italo pramonininko bandymą kovoti su komunistiniu melu.

Tas pramonininkas - Renata Crotti, gyvenąs šiaurės Italijos pramoniniame rajone, pasirinko visiškai naują būdą kovoti su komunizmu: jis apmoka savo darbininkams kelionę į Rusiją, kad šie patys savo akimis įsitikintų "Žemiškojo rojaus" gyvenimo sąlygomis, kad patys pamatytų, kaip skiriasi tikrasis gyvenimas už geležinės uždangos nuo bolševikinės propagandos.

Maskolišku komunizmu Crotti su sidomėjo tuoj po II pasaulinio karo. Po slėnyje, Carpi mieste (50.000 gyventojų), kuris, kaip ir daugelis kitų Italijos pramonės miestų, tuoj po karo pasuko komunizmo keliu, gyventojų 56% balsavo už komunistų partijos sąrašus. Jis pats 1959 ir 1961 metais lankėsi maskolijoje, savo įspūdžius papasakojo savos įmonės darbininkams (viso 700 darbininkų), nušviesdamas darbininko gyvenimo sąlygas Rusijoje. Darbininkai, aišku, nepatikėjo, jie buvo komunistai, gerai susipažinę su komunis

tine propagandine raštija... Tada jis jiems ir sako: "Važiokitė patys ir įsitikinkite, aš jums apmokėsiu kelionės išlaidas!"

Dešimtis jo dirbtuvės darbininkų nuvažiavo 1962 metais. Kitą 29 darbininkai lankėsi Rusijoje 1963 m. Ir kokie daviniai? Dauguma jų nusivylė, išstojo iš komunistų partijos ir viešai pareiškė, kad darbininko gyvenimas Rusijoje yra pasibaisėtinas: mažos algos, viskas brangu, gaminiai menkos vertės, gyvena su-sigrūdę mažuose butukuose, negali savo noru keisti darbo ir tt.

Komunistų vietinė partija uždraudė savo nariams naudotis Crotti apmokamomis kelionėmis į Rusiją... Anot jų, vadinasi, tik iš Rusijoje gautama literatūra reikia tikėti ir negalima savomis akimis pamatyti kaip gyvena "rojaus gyventojas"...

Bet Crotti nenuleidžia rankų, jis vėl suorganizavo net 100 darbininkų ekskursiją į Rusiją, kuri vyksta ten šią vasarą...

Argi tai nėra geriausias vaistas prieš komunizmą? Tikrovės komunistai bijo, kaip ugnis vandens.

Iš Brazilijos išvilioti melais apie Lietuvos gyvenimo gerį, keli šimtai lietuvių krentasi paklausę, nebegali sugrįžti - nebeleidžia... Išvažiavimas iš "rojaus" sunkus...

Būkite malonūs - įsidėmėkite -
BALANDŽIO 18 DIENĄ (šeštadienį) BALIO PAKŠTO
SALĖJE yra rengiamas LAISVOSIOS LIETUVOS pavasarinis-
SPAUDOS BALIUS!



New York Vyrų Oktetas, kuris šiomis dienomis išleidžia savo pirmąją ilgo grojimo plokštelę. Pirmoje eilėje - Kezys - reikalų vedėjas, muz. A. Mrozinskas, - vadovas, L. Ralys. Stovi (iš kairės) V. Daugirdas, A. Ilgutis, J. Nakutavičius, K. Šimanavičius, V. Aukštikalnis.

Nuotrauka - V. Alksninio

Lenkų Internavimas

5-oji tąsa

- Ponas poručnik, prašau parūpinti dviejų eskadronų arkliais pašarą. Aš jums atvesiu tokių arklų, kokių jūs dar nesate matę.

Stengdamasis susivaldyti, manda giai, bet piktokai atsakau:

- Ponas papulkininke, Lietuva nėra suinteresuota uždirbti iš jūsų ne laimės. Kai tamsta atvesi arklus, - kalbėsime apie pašarą. Dabar, ponai, prašau grįžti už barjero ir tik tada pradėsite kalbą.

Barjeras buvo vėl nuleistas. Papulkininkas atsiskyrė nuo kitų ir nuėjo tolyn. Pirmuoju prabilo senokas kapitonas:

- Bravo p. poručnik. Taip ir reikėjo atsakyti tam papulkininkui. Mes atsiprašome už jo netaktą.

Pasipila begalės klausimų: kokio mis sąlygomis mes internuojame, ar jie galėtų per Lietuvą sieti Skandinavijos kraštus, ar bus laikomi stovyklose, ar bus mokamas atlyginimas, ar galės gyventi pas savo gimines, jeigu jų Lietuvoje turi ir dar labai daug su internavimu surištų ir nereikšmingų klausimų.

Atsaku trumpai:

- Su jumis bus elgiama pagal tarptautinę teisę ir nuostatus, kurie saisto neutralias valstybes kariaujančių valstybių atžvilgiu.

Po to paklausiau, ar yra jų tarpe iš lauko ligoninės. Atsiliepė kapitonas-gydytojas. Jis pasako ligonių ir personalo bei mašinų skaičių. Ginkluoti tik pistoletais trys gydytojai. Nurodau jiems maršrutą Kauno Karo ligoninėi. Jam, kaip kolonos viršininkui, ginklų palieku, kiti du gydytojai savo pistoletus pereinami šieną atiduoda.

Pirmoji kolona iš keliolikos mašinų prarieda pro pakeltą barjerą. Iš stebinčios šią sceną grupės karininkų girdžiu pusbalsias replikas:

- Kultūringai... riteriška... nesitikiu, kad lietuviai su mumis taip elgsis...

Pravažiavus lauko ligoninės kolonai, barjero nebeteko nuleisti. Nenutrūkstamai prasidėjo internavimas. Be karininkų pastebėjau keletą ir civilių. Vienas iš jų prisistato kaip Suvalkų miesto burmistras. Jis turėjo iš Lietuvos konsulato Vilniuje išduotą įvažiavimo vizą. Buvo praleistas be jokių kliūčių.

Trys žydų tautybės vyrai privažiavo sunkvežimiu. Iš jų tik vienas turėjo vizą. Jie aiškino, kad priklauso žydų sionistų tautinei organizacijai ir jiems grėšia pavojus ne tik nuo rusų komunistų, bet ir tų pačių

IS NETOLIMOS PRAEITIES atsiminimai Rašo: Pov. Tyrulis

žydų tautybės raudonųjų. Jie buvo praleisti.

Pirmasis jautrus karo sąmyšio ir bėgimo pasakojimas buvo jaunos lenkės. Ji drauge su vyru ir 3 vaikais bėgo iš Vilniaus motociklu su priekaba. Pravažiuoja karininkai pasišalė pavėžyti, nes penkiese motociklu buvo per daug ankšta. Dideliame Vilniaus miesto judėjime ji pametusi iš akių motociklą. Dabar ji nebežino kur yra jos vyras ir vaikai. Jos pavardė Strawinska ir esanti Jono Vileišio žmonos giminaitė.

Nežiūrint laiko stokos, radau galimybę susirūšti su Vieviu ir ten sužinojau, kad jos vyras su vaikais yra prie sienos. Paprašiau, kad juos nukreiptų į Kauną pas Vileišį, ten pat pasiūčiau ir ją.

Savotišką įspūdį padarė lenkų karių elgsena. Vieni, daugiausia aukš-

tesnių laipsnių Vilniuje esančių centrinų įstaigų pareigūnai atvažiuoja su šeimomis mašinose, įteikia ginklus ir gavę nurodymą prisistatyti Ukmergės aps. komendantui, nedaromi nė žodžio nuvažiuoja. Kiti - žemesnio laipsnio ar rango, - būriuojasi pasienyje, karštai tarp savęs kažką diskutuoja ir delsia internuoti lyg laukdami stebuklo...

Kartais iš tų būrių atsiskiria vienas, kitas, prieina prie manęs ir dažnas klausia, kodėl mes neiiname į Vilnių. Esą, jo bolševikai dar nėra užėmę.

Atsakydavau, kad tai ne mano, o mano vyriausybės reikalas ir nieko į tai negaliu atsakyti. Vienas kapitonas išsireiškė:

- Vilnius dar niekada nėra jūsų taip laukęs, kaip kad dabar...

Jam lyg atsakydamas, lyg klausdamas pasakiau, kad ir anksčiau mus Vilnius laukė. Jis, kiek sumišęs atsakė - "taip... taip... Dalis Vilniaus gyventojų jūsi visada laukavo..."

Apie 9 val. skambina bataliono vadas, kad gautas įsakymas internuoti karius ir išleisti drauge su

jais šeimos narius.

Paplentėje vis auga sustatytų šautuvų gubos ir pistoletų bei žiūronų krūvos. Juos prižiūrėti bei žiūronų karininkui su 2 kareiviais. Skambinu Ukmergės komendantui dėl priemonių jų transportui.

Prie manęs prieina padporučikas ir sako, kad už apie 2 km. ant plento stovi ilga kolona pontonais pakrautų sunkvežimių. Tos kolonos kareiviai - mobilizuoti vilniečiai, na, ties metu išsiskirstė. Vietos gyventojai išiminėja mašinų dalis ir vairavimo armatūros įtaisus. Kai kurios jau neinau. Jo manymu tas vertingas turtas turėtų tekti lietuviams, o ne bolševikams. Prašo vilkiko ir kelių šoferių pergabenimui į mūsų pusę.

Turto buvo tikrai gaila, bet tam aš buvau bejėgis, o svarbiausia, nevalia pažeisti nuostatų. Šaunusis padporučikas ryžosi pats pergabenti. Jis susirado lenkų tarpe puskarininkį su motociklu ir porą šoferių, suremontavo du sunkvežimius ir jais pavieniui pervilkė visą koloną. Išsikalbėjus, padporučikas pasisakė esą rezervu karininkas, kilęs iš Lietuvos Brastos, kur prieš mobilizaciją tarnavęs banke. Ilgą laiką sąmonėje nešiojaisi jo pavardę. Laikas išdildė.

Be jau anksčiau įvažiavusių maši-

nų su civiliais ir kariškiais, pradėjo rodytis Vilniaus miesto autobusai, pilni lenkų karininkų. Juos sustabdęs, įvedau vidun ir prisistatęs pareiškėdavau, kad pagal tarptautinę teisę nuostatus jie yra internuojami. Visi ginklai turi būti atiduodami. Karininkai dažniausia tylėdami nukabindavo nuo diržo pistoletus ir įteikdavo mūsų tarnybai. Kai kurie buvo pasruošę atiduoti kartu su diržu, Paaškinu, kad diržai yra paliekami, kad internavimas nėra belaisvė.

10 val. atėjo man pažįstamas iš Dubingių vaišių 21-mo pasienio batalijono adjutantas por. Mossakowski ir pareiškė, kad to batalijono vadas mjr. Miezejewski jį atsiuntęs pasiteirauti dėl internavimo ir labai pagėdauja, kad tai būtų atlikta ne taip viešoje vietoje - už Porų esančiame lauko kelyje. Padaręs liūdną išvaizdą papasakojo, kad Vilniuje žuvo seržantas Waużinowicz. Buvo aišku, kad jis dėl savo žvalgybinės veiklos bijo int. ernuotis vietoje, kur lietuviai pareigūnai jį pažįsta. Pareiškiau kad ir abejingą apgailėstą. Por. Mossakowski po to paprašė mano asmenišką paslaugos - padaryti jam garbę: internuojant pa imti iš jo ginklą. Pasakiau, kad iš su kareivių vienetais esančių karininkų ginklai nebus prie sienos pa imami, nes jiems patiems reikės nuginkluotus kareivius nuvesti į Ukmergę.

Į numatytą batalijonui peržengti vietą nuvyko ltn. Liaudis ir įvykdė internavimą. Grįžęs papasakojo, kad tai įvyko labai tvarkingai ir sentimentaliai... Mjr. Miezejewski, privedęs batalijoną prie sienos, atsegė nuo balno kardą ir laikydamas jo rankėną priekiu prijėjo prie ltn. Liaudžio, sujudintu balsu paprašė jį priimti. Ltn. Liaudis paaiškino, kad karininkai bus nuginkluojami tik kareivius pristatčius Ukmergės komendantūron ir paprašė kardą vėl prisiegti. Majoras didžiai sujudintas pasakė:

- Tokio riteriško aš iš jūsų nesitikėjau...

Apie pusę vienuoliktos į internavimo vietą automobiliu atvyko I-os divizijos vadas br. gen. Vitkauskas, lydimas 1-mo pėst. pulko vado gen. št. plk. Gustaičio. Atraportavau apie padėtį ir smulkiai papasakojau kas jau yra atlikta, nenuslėpdamas kad praleidau keletą civilių. Generolas pasakė, kad tokiose atvejuose kitaip pasielgti būtų neteisinga, tuo patvirtindamas visus mano sprendimus. Pažadėjo transporto priemones ir apsaugą paimtiems ginklams.

Kariuomenės štabas žada atsiųsti specialią internavimo komisiją. Ji netrukus turėtų atvykti.

BUS DAUGIAU



Vasario 16 d. proga Toronto (Kanadoje) Rotušėje buvo iškelta Lietuvos vėliava ir netuvikų organizacijų vardu buvo padėtas vainikas prie paminklo, pagerbiančio žuvusius už Lietuvos laisvę. Vainiką padėjusieji: (iš kairės) Lietuvos Konsulas Toronte Dr. J. ŽMUIDZINAS, Pavergtųjų Europos Tautų Delegacijos bei Baltų Federacijos Kanadoje pirmininkas J. SIMONA VIČIUS ir Toronto miesto kontrolierius ARCHER ir D. Girčiūtė. Nuotrauka - M. Pranevičiaus

51-oji tąsa

Naktį, kada geradarių šeimyna su migdavo, visi banditai atsiradavo troboje, įleisti to sušelpojo, ir labai retais atvejais kas nors iš ūkininko šeimos išlikdavo gyvas...

Atviru puolimu tie ubagai retai kada puldavo, nebent labai vienišais vienkiemius, bet klastos metodus vartojo labai rafinuotus ir įvairius.

Manau, kad tokiais ubagais tais laikais visa mūsų tėvynė buvo nusėta. Tai buvo baisus maras ramiam ūkininkui, nuo kurio žūdavo ištisos šeimynos.

Mes, savoje apylinkėje, su tokiais neprasytais ubagais kovojome labai griežtai: tarba ir rusiškas liežuvis buvo tikriausias pasas kelionei į dausas... ir į ten tų plėšikų buvome pasiuntę tuzinai.

Taip mums bevargstant šioje padėtyje, atėjo ir vidurnaktis.

Numatytas mūsų maršrutas, aišku, nebebus galima įvykdyti iki aušros ir teks nakvoti nenumatytoje vietoje. Nieko nepadarysi, tenka jau dabar maždaug pradėti rinktis vietą nakvynei.

Bet viena bėda nėra bėda, sako mūsų patarlė. Taip buvo ir mums: eiti to upokščio pakraščiais nakties metu buvo tikras vargas ir mes nutarėm nebegrįžti prie upelio, bet dar daugiau pakilti į aukštumą ir ja tęsti žygį. Mes netikim, kad kas nors galėtų mus nakties tamsoje matyti ir nebekreipdami dėmesio į tik ką paleistus šūvius, pakylame kelionėi.

Dabar mums dešinėje yra tas upelis, plačiai apaugęs tirštais krūmams. Mes esame beveik to šlaito viršūnėje, kur, kaip mes spėjame, turėtų būti vieškelis.

Ir štai, vos mums pajudėjus, atrodo visiškai netoli mūsų, subraška, sušlama krūmai nuo bėgančio žmo-

gaus žingsnių... Atrodo, bėgama ne vieno...

Nežinau kurie kurių labiau išsigando, bet mes žaibu krentame į pievą, skubiai ieškodami kokios nors priedangos... Tuo momentu mes ne buvome tikri kas ką medžioja ir kas ko bijo...

Susirandu pievoje mažą kupstą. Mano automatas parengtas šūviams, o akys skroste skrodžia tamsą, norėdamos įmatyti kas gi dedasi prieš mus...

Deja, matomumas nežmoniškai mažas, - vos keliolika metrų, o ten toliau tamsiai pilka nakties dangas, sumišusi su juodais, kaip pasakų vaiduokliais, krūmais...

Neteko ilgai laukti, kad supratus, jog jie bėga nuo mūsų, nes šlamėjimas tolsta ir pagaliau po minutės kitos visai nurimsta. Keista, Tie, kas bėgo, negalėjo toli per tą laiką nubėgti, vadinasi, jie yra kur nors čia netoliese. Susidaro nemaloni padėtis. Panašios padėtys visada man nepatikdavo: arba turi priešą prieš save ir su juo susikauni, arba... bet kuri pusė pasitraukia... Čia gi abi "kariaujančios" šalys sugulė ir laukia... Vadinasi, - pirmas iškišk galvą taikliam šūviui! O kas gi norės kvailai išsiškoti...

Taip mes pragulim pievoje, supami visiškai tylos, gal kokį pusvalan-

dį. Nusibosta. Pagaliau mes ir neturime laiko ilgai žaisti "katyte ir pelyte"... Artėja aušra.

Kiaulės... - girdžiu Perkūno tylų balsą, kuris guli keliolika metrų nuo manęs. Aš ju nematau, tamsa ir žolė jį gerai maskuoja. Galėtum ramiai užropoti ant gulinčio, jo nepastebėdamas, jei nežinotum, kad šioje aplinkoje yra "dušios" su kojomis ir greičiausia su ginklais.

Mums leistis į pakalnę, kur yra tie krūmai ir upelis, nėra jokios prasmės. Ten juk yra "jie". Vadinasi, jei mes nutarsime pajudėti, vienintelis mums kelias yra tik kopti į aukštumą ir atsidurti atvirame lauke.

Pas mane atšliaužia Perkūnas. Mes tyliai, pašnabždomis, tariamės kas daryti. Prieiname išvados, kad mums vienintelis kelias tėra kopti aukštyn, pasiekti vieškelį, jį kirsti ir mestis galimai toliau nuo to upelio lomos.

Kurį laiką šliaužiamo, vis pasiklausydami. Krūmai nuo mūsų netoli - vos per 50 metrų, pavojius čia atsistoti, tuo labiau, kad atsistoju iš pakalnės mes būtume gerai matomi šviesesniai dangaus fone.

Vargais negalais atsitoliname nuo tų krūmų ir esame beveik pačioje aukštumos viršūnėje. Čia vėl ku-

riam laikui susilaikome, laukdami gal dabar jie pajudės... Ne. Ten žemai tyla, kaip kapuose.

Nutariam, kad mums dabar jau nebegresia joks pavojus iš tų baidių. Jei ten būtų buvę kovos vyrai, - būtume jau turėję susirėmimą. Greičiausia ten yra tie prakeikti ubagai, besislapstą po padarytos ar dar rengiamos kiaulystės.

Mes šiandien labai "taikingai" nusiteikę: nenorime ne tik su niekuo susitikti, bet nenorime net su niekuo susiremti. Tegul tik mus palieka ramybėje, - mes eisime savais keliais.

Pyktis verda krūtinėje, kad tiek laiko buvom priversti sugaišti dėl kokio kvailo šlamėjimo...

Visvien atsarga gėdos nedaro: ne pasikeldami nuo žemės, kad nebūtume matomi iš apačios, pasiekiamo aukštumos viršūnė. Prieš mus lygum ir toluomoje dungso miškas. Čia pat vieškelis.

Einant vieškeliu, kuris ritasi lygiagrečiai su upeliu ir loma, mes neatsitoliname nuo upelio ir galėtume greičiau pasiekti mišką, bet šis kelias vis vien nėra saugus. Nutariam dar mestis į kairę, į laukus, kurie mažų pakilimu tęsiasi vieškeliu kairėje.

Pasiekę vieškelį jau galime atsi-

stoti, nes ir stovinčių iš lomos jau nebegalės matyti...

Kojoms taip maloni vieškeliu žemės lygi kietuma, tartum geras kill mas, tiek pražygiavus dirvonais, kemsynėmis ir mišku.

Kurį laiką einame vieškeliu. Kaip jau sakiau, - viena bėda ne bėda... Atsiranda ir kita: užgirstame užnugarėje, kaž kur dar toli, tų buvusių šūvių kriptyje, vežimo dundėjimą...

Brolėliai, - mums ženklas negeras, nes atrodo, kad atvažiuojama mūsų kryptimi. Nėra ko gaišti. Meta mėsį kairė. Žemė nearta - dirvonas, apaugęs reta žole.

Dundėjimas ištikryjų artėja į mūsų pusę, o mes sparčiu žingsniu tol stame nuo vieškeliu.

Mes puikiai žinome, kad mūsų pozicija nėra saugi. Esame atsidūrę pakankamai plikame lauke, bet juk kitos išeities mes neturime ir nebe turime laiko savo padėtį gerinti.

Ratų dundėjimui priartėjus, mes sugulam. Aišku, gulinčių mūsų niekas negalės matyti, tai tikra. Tenka čia praleisti tuos naktibaldaus, tevažiuoja sau kur nori.

Deja, padėtis ima komplikotis mums nepalankiai...

Nuo aukštumėlės, kurioje mes gulime, gan gerai galime matyti baltojančią vieškelį, už jo upelio lomos juoduojanti praraja... Mums gulint atsisukus į vieškelį, kairėje turime mišką (kokių 200 metrų atstu), iš dešinės atiduoda tas vežimas. Staiga mes pamatome vieškeliu pilkoje baltoje greita judančio du taškus. Tai niekas kitas, kaip... dviratininkai! Važiuoja du. Dviratį mes ne matome, tik lekiančius du šešėlius. Bet pakankamai aišku, kad matome ne kokius enkavedistus, bet partizanus, nes enkavedistai tokiomis priemonėmis nesinaudodavo. Ir kas keičiausia - dviratininkai atvažiuoja nuo mums arti esančio miško pu-

Spaudos ir gyvenimo verpetuose ..

VERTAS DĖMESIO VASARIO 16 MINĖJIMAS NEW YORKE

Minėjimo išvakarėse pirmą kartą New Yorko istorijoje dvi dienas iš eilės (vasario 14 ir 15) architektas A. VARNO iniciatyva buvo transliuojama per galingą N. Y. miesto radio stotį lietuviams-imigrantams skirta programa. Miesto Meras Robert F. Wagner Jr. pirmą kartą istorijoj paskelbė asmeniškai radio bangomis visų šio 8 milijonų miesto gyventojų žiniai Lietuvos Nepriklausomybės dienos proklamaciją. Po jo sekė 4 lietuvių prelegentai, kurie moderuojami A. Varnui, anglų kalba supažindino klausytojus su lietuviška išeivija ir jos veikla. Sekančią dieną ta pati stotis skyrė 45 min. transliacijai lietuviškos instrumentalinės ir vokalinės kūrybos, kurios metu sol. P. BIČKIENĖ, palydint A. Kepalaitė, tiesiog iš radiofono studijos padainavo kelias lietuviškas daineles, o V. SIDZIKAUSKAS tarė įžanginį žodį.

16 Vasario minėjimo metu Webster salėje, talpinančioje virš 1000 žmonių (beveik visos vietos buvo užpildytos), kalbėjo Valstybės Sekretoriaus asistentas Mennen G. Williams (buvęs Michigan gubernatorius). Svečio kalba buvo palydėta ovacijomis, kai jis pareiškė, kad: "JAV kiekviena proga, kuri tik pasi taikys, judins klausimą už Lietuvos gyventojų laisvą apsisprendimą". Pažymėtina, kad pirmą kartą New Yorko išeivijos istorijoje 16 Vasario

proga minėjime dalyvavo toks aukštas Vašingtono pareigūnas.

Po jo sekė Dr. B. MATULIONIO uginga kalba, kuri keli s kartus buvo pertraukta ilgais plojimais (kalba spausdinama atskirai). Minėjimas pasibaigė atitinkama rezolucija ir menine programa.

PASIRODO, kad ne tik New Yorko sportininkai, bet ir kai kurios kitos lietuviškos organizacijos nesigėdina rašyti kvietimus daryti lietuvių kalba... Štai, - "S. m. vasario 14d. (Penktadieni) 8 val. vak. Neo-Lituania New Yorko ruošia Vasario 16d. minėjimą. Visi korporantai prasomi dalyvauti su seimomis ir draugais. Pravaziavus išeijimą į Belt Parkway, viesbutis yra tuojaus po desine... Štai kaip kai kurie ruošia ir prašo dalyvauti "su seimomis pravaziavus išeijimą... Sunku patikėti, kad patriotinės organizacijos valdyba nesugebėtų parašyti gražia lietuvių kalba eilinio kvietimo.

NELAIMINGIEJI VERGAI... Kuriam tikslui pavergtoje Lietuvoje įsteigti prie fabriku "Sveikatos punktai" aiškėja paskaičius "Tėvynės Balse" šią žinutę: "Vėlyvas vakaras. Sukimo skryjuje dirba antroji pamaina. Užia mašinos, ritmingai sukasi mechanizmai. Bet štai darbininkei Janinai Skurauskienei ima ašaroti akis-kažkas įkrito. Sunku stebėti siūly gijas, besisukančias

špūles. Perspėjusi meistrą, J. Skurauskienė nuskuba į procedūrinį kabinetą. Ten visada procedūras. Ir iš tiesų, netrukus sukėja grįžta į darbą. Krislo nebėra, galima vėl stoti prie mašinos." Užuo šią darbininkę paleidus su ašarojančia, raudona ir patinusia akimi į namus, okupantas ją išnaudoja iki paskutinio kraujo lašo ir verčia su sužalota akimi toliau jam vergauti - "stebėti siūly gijas".

"VIENYBĖ" ATEINA TALKON... Kostas Korsakas rašytame "Laisvei" laiške agituoja už tai, kad būtų leidžiamas "pažangiųjų" žurnalas anglų kalba. "Labai pritariu, - sako šis komunistų partijos senas pakalikas, - jūsų sumanymui pradėti leisti pažangų (komunistinį) lietuviško turinio žurnalą anglų kalba. Jeigu tai pavyktų suorganizuoti, būtų visų didelis laimėjimas. Dabar, berods, JAV tėra tik vienas toks leidinys "Lithuanus", bet aiškiai mums priešiškas. O tokiam pažangiam angliškame žurnale galima būtų nemaža populiarinti ir lietuvių literatūros, meno bei mokslo įžymesnius laimėjimus. Manau, jog tokį žurnalą jeigu būtų reikalo, savo raštais paremtų ir "kraujaus" literatai."

K. Korsakai dėl to ilgai neteks sielotis. Su šia paslauga, jo ar ko kitu inspiruotas, skuba "pažangus" laikraštis "Vienybė". Ji jau ruošiasi netrukus leisti anglų kalba priedą, kur neabejojame, "kraujaus" literatai vaidins ne paskutinę rolę... Faktiniai jie ir šiuo metu nesnaudžia, - plačiai naudojami "Vienybės" puslapiais probolševikinei propagandai.

TAI BENT DRAUGYSTĖ... Juozas Valakas, dabartinis New Yorko I-ojo tautininkų skyriaus sekretorius pagrąsino to skyriaus kai kuriems nariams, kad jei kas bandys išmesti S. Narkeliūnaitę iš jo skyriaus narių tarpo, - jis pats pasitrauks ne tik iš valdybos, bet ir iš tautininkų... (!) Iš viso to matyti, kad šis žmogus yra labai gilus idea listas... Tik idomu kas šį tautininkų skyriaus valdybos narį taip tamptariai riša su S. Narkeliūnaitę, kurks redaguojama "Vienybė" drabsto purvais ne tik sąjungos narius, ne tik žinomus veikėjus - patriotus, bet ir visą lietuvių tautą?

PKYTIS BLOGAS PATARĖJAS V. Tysliavienė, negavusi leidimo Bridgeport, Conn. rodyti susuktas komunistų kino studijos atstovo fil-

mas, netekusi lygsvaros, kimba prie V. Vaitiekūno už tai, kad jis atsiskė kartu su ja dalyvauti tame propagandiniame cirkle. Nors V. Vaitiekūnas savo rašytame laiške įskamiai pareiškė, jog visas Laisvės Komitetas, apsvarstęs padėti priėjo vieningos išvados, kad jam teme minėjime nedera dalyvauti kartu su Tysliaviene atvežtu kromeliu, "Vienybės" leidėja, aplenkdam tiesioginį "kaltininką" - Laisvės Komitetą, puola tik vieną Vaitiekūną, nukreipdama savo tiradą tik jo adresu. Nepuola Tysliavienė nei V. Braženo, nei J. Myklovo, kurie irgi buvo kvieisti dalyvauti tame pačiame minėjime, bet... irgi nesutiko dėl tų pačių priežasčių kalbėti. Matomai "Vienybės" leidėja nesijaučia pakankamai pajėgi su visais peštis ir parinkusi tik vieną "atpirkimo" ožį, nevykusiai vanoja jį iš... kairės ir dešinės...

Negeriau ir su V. Širvydu, kuris, pasisakydamas tais reikalais visai nuėjo... į lankas. Jis teigia, kad dokumentinė filma nėra jokia propaganda. Deja, šis "taikos" apaštalas" matomai nepažįsta bolševikų sukto melo ir gyvenimo. Jeigu šios rūšies filmas jis nelaiko propagandinėmis, tada norėtusi išgirsti iš VŠ ką iš viso jis priskiria šiai kategorijai?

Visai neseniai Šveicarijoje vokiškėi kantonai neisileido gastrolėm bolševikų choro vien tik todėl, kad jo nariai dėvėjo rusų karių uniformas... o chorų uniforma apsiirngusiam chorui mieliai leidžiama gestroliuoti. Ar s u v o k i a V Š tas

propagandines plonybes? O gal ir čia jis sušuks, kad tai "suakmenėjusių istorijos kelyje išdaigos". Mūsų giliu įsitikinimu, pats VŠ, gyvendamas užkampyje, nuošaliai nuo lietuviškos veiklos, pats yra sustingęs ir nebejaucia visuomenės pulso. Pakaktų jam pabūti New Yorke 16 Vasario minėjime tik vieną kartą, kad galėtų savo akimis pamatyti ir savo ausimis išgirsti kokia buvo dalyvių reakcija į Dr. B. Matulionio tos kalbos vietą, kur jis pasisakė prieš kultūrinį bendradarbiavimą ir prieš: "... mažą saujelę neaiškių žmogystų, kur nelengva atskirti, kas iš jų provokatorius ir kas tikrai pakvaišęs rašeiva, perša mums vadinamą kultūrinį bendradarbiavimą su okupuota Lietuva".

V. Širvydas iš pirmųjų šaltinių patirtų kokių gausių plojimų buvo palydėti šie prelegento žodžiai...

MELUOJA KAIP "ŠIAUČIAI"... "Jeigu miesto gatves užvertė sniegu - ne bėda. Specialios mašinos išvalys jas greit ir gerai" - dėsto okupanto "Tėvynės Balsas"...

Iš esmės teigimas teisingas, bet jis tinka tik tiems, kurie turi atitinkamas mašinas ir pakankiamus kelius (bolševikinių žargonu šnekan - kapitalistiniams kraštams). Tačiau okupantas neturi nei mašinų keliams prižiūrėti, nei tinkamų kelių, ir išskyrus Vilnius - Kaunas ir Vilnius - Trakai (ir tie keliai pastatyti nepriklausomybės

nukelta į 8 puslapį



Rezoliucijų pradininkas kongresmanas Glen Lipscomb (vidury) su Lietuvos konsulu Dr. J. J. Bielskiu ir O. Bielskiene iškilmingų pietų metu, kurie buvo suruošti kongresmano garbei Rezoliucijoms Remti Komiteto va dovybės Los Angelese. Nuotrauka - L. Kančausko



Garsusis lietuvių krepšininkas Pr. Lubinas susitinka su kongresmanu G. P. Lipscomb. Viduryje ponja Lubinienė. Nuotrauka - L. Kančausko

sės... Labai aišku, - mes esame kažkokiam "medžioklės" katile. Vakare matytas partizanų judėjimas, mus apšaudžiusieji ir dabar dviratininkai... visa tai yra viena grandis kažkokios mums nežinos akcijos.

Dviratininkai pro mus pravažiuoja ir visai netrukus nutilsta dundėjęs vežimas... Mes nematome jų, bet reikia manyti, kad tie dviratininkai buvo žvalgai ar sargybų postuose ir dabar raportuoja įvykius.

O tie įvykiai, jau nesunku mums spėti, yra surišti su tais šlamėjimai krūmuose. Partizanai, matyti, ką nors gaudo ir tie "kas nors" greičiausiai yra Rusijos ubagai - plėšikai.

Mums reikėtų trauktis iš šios vietos. Esame per arti vieškelio ir tų paupės krūmų. Kas žino kokio masto čia rengiama operacija. Bet mūsų padėtis nėra saugi: mūsų pakilimas žygiui veda mus ir vėl į įkalnę, vadinasi, atsidūrus plikame lauke (kokiam mes dabar gulim) ir einant tolyn, mes lengvai galėtume būti matomi iš apačioje einančio vieškelio...

Girdime pasikalbėjimų garsus, bet jie mums per toli, kad suprastume apie ką kalbama. Viena tik aišku, - šiose aplinkybėse patekti jiem į rankas būtų pernelyg rizikinga. Juk kiekvienas aiškintų esą... partizanas... Juk ir mes esame ne kartą išaiškine išgamas šnipus, kurie visais dievais prisiekinėjo esą kovojantieji už laisvę partizanai... Liudimų ar pažymėjimų mes nei vienas tada neturėjome, veidkavom tik savose apylinkėse ir jie nebuvo reikalingi. Tokios kelionės, kokias mes dabar atliekame, buvo rets išimtis mūsų gyvenime.

Mes visdėlio šliaužiame tolyn nuo vieškelio... Greičiau atsitolinti! Stengiamės, kiek galima, mažiau

pasikelti nuo žemės ir, gink Dieve, neužgauti kokio kieto daikto, kad mūsų nešami ginklai ir amunicija nesubildėtų... Vargins mūsų kelias, bet žingsnis po žingsnio mes vis vien ropojame tolyn...

Mūsų girdimi balsai ne tik netilsta, bet stiprėja ir gausėja.

Visą šią kad ir įtemptą, bet pakankamai tylią atmosferą staiga nutraukia kelių automatų sausas poškėjimas pamiškėje! Šaudoma iš to miško, į kurį mes buvome norėję eiti! Tai tau devintinis! Tas miškas, kaip jau minėjau, visai netoli mūsų. Naktis puikiai perduoda garsus ir susidaro toks įspūdis, kad šaudoma visiškai čia pat...

Netrukus vieškelį pasirodo vėl tie "vaiduokliai"-dviratininkai, kuriuos matom tik tamsiu šešėliu vieškelio pilkame fone, o pačių dviračių nesimato... Jie gam greitai lekia miško link ir dabar jų daugiau šeši!

Šūviai nėra intensyviūs. Šaudoma protarpiais ir trumpomis salvėmis ar net pavieniais šūviais.

Staiga iš tos pusės kur buvo girdimi balsai ir kur sustoję vežimas, pakyla į tamsų dangų skaišti raketa. Mes ją tuoj atpažįstame - tai rusiška apšviečiamoji raketa, kuri išsilaiko ore palyginus netrupą laiką ir duoda akinančią baltą šviesą. Mes tokių raketų savoje stovykloje neturėjome, bet buvom matę pas Labanoro vyrus. Puiki priemonė nakties kovų žygiams. Mūsų turimos stovykloje signalinės raketos savo šviesa neduodavo to efekto, buvo spalvotos ir ore neišsilaikydavo ilgai.

Šviesioji žvaigždė supasi virpėda ma ore, apšviesdama ko ne visą atvirą plotą. Iš mūsų žiūrint, tik upe lio loma ten žemai tebuvo likusi tamsioje, gi vieškelis, mūsų dirvonas ir net iki miško... šviesu!

Mes tebegulime žolėje, kuri dengiasi sidabrine raketos šviesa. Vai zdas gražus, bet mums nereikalingas.

Toje šviesoje matome dabar ir vežimus (ten, pasirodo, buvo ne vienas, bet du vežimai) ir kupetą žmonių. Dalis jų eina ir dingsta upelio pakrančių lomoje, kita dalis pamaužu eina vieškelio ir mūsų pusę. Dabar mums pasijudėti jau nebegalima, tenka čia susigūžus laukti, kas bus toliau.

Netrukus iššauinama antra "žvaigždė". Ji pakimba kiek toliau nuo mūsų, daugiau ant upelio krantų. Dabar net ir iš čia mes gerai atskiria me krūmus, vienišus medžius ir už upelio esantį mišką.

Vieškeliu eįje vyrai irgi pasuka į upelio pusę. Aišku, kad jie vykdo košimą, nes driekiasi plačia vilnimi ir dingsta sidabru apipiltuose krūmuose.

Praslinkus kiek laiko, pirmoji raketa iš lėto sėda į krūmus, kas kart mažiau beduodama šviesos... Aplink kiek tamsiau ir mes nutarim pasinaudoti tuo tamsėjimu... Skubiai slenkame tolyn nuo vieškelio.

Mūsų laimė, kad dirvonas gerokai apžėlęs ir nelygus - duoda ne tik žolės dangą, bet yra ir gerokai duobėtas. Žinoma, mūsų vargšės alkūnės ir šlaunys - skauda, tartum būtų nulupta oda... Bet kas į visą tai kreips dėmesį...

Pagaliam mes įsiritame į lygumą palikdami tą šlaitą einantį į vieškelį. Nėra ką sakyti, - čia saugiau, o beto, mes jau gerokai atsitolinom nuo jų operacijos vietos.

Vėl girdime šūvius. Atskrenda ir šūkavimų garsai... Retkarčiais tartum kas klykia... O mes dabar jau gužomis, tik pasilenkę, kiek galėdami bėgame tolyn ir tolyn.

Sukrentam pasiekę pievą... Dirvonas čia baigiasi ir prasideda

da pieva, kuri, matyti, jau šiais metais nebuvo šienauta... Žolė aukšta didelė ir šiurkšti. Bet kūnui visa tai atrodo minkščiausiomis motulės duknomis, o plaučiams, kaip kalvio dumplės, varinėja orą net šniokšdami...

Mes gulim. Skaniai ilsimės. O ten garsai ir šūviai vis nerimsta, bet mes jaučiames saugiai ir skaitome, kad esame jau išvengę didžiojo pavojaus, duodami savo raumenims ir sąnariams progą gerai išsitiesti ir pailsėti...

Gulim aukštiešniškai... Danguje jau nedaug žvaigždučių... Rytų pusėje dangus jau pilkėja, pranašauda mas nebetolimą rytą.

Ten vėl iššauinama raketa, bet jė šviesa nesiekia mūsų, tik truputi nusidabruoja žolių viršūnes, kuriuos stovi ramios nakties sapne, ne supamos nė mažiausio vėjelio...

Man topteli mintis: jei mes esame perėję seną dirvoną, jei dabar gulime senai nepiautoje pievoje, - išvada labai aiški: čia kur nors turi būti bolševikų ištuštinta sodyba ar kaimas!

Tokiomis "mirusiomis" sodybomis tada buvo nusėta visa mūsų nelaiminga tėvynė... Jos tuščios, išdaužytai langais ir išvartytomis durimis, skaudžiai primindavo kiek vienam kokias dienas gyveno tauta. Nemaža dalis tų sodybų, kadaise gražiai sutvarkytų ir pasididžiavimo verty, dabar tebuvo pelenų ir nuodegulių krūvos... Sudeginta sodyba visada reiškė kraują... Ten buvo gal pasipriešinta okupantui, gal rado jauną vyrą (kuris okupanto akimis žiūrint, visada turėjo būti "banditas"...), gal koks sribas įskundė...

Tuščia ir užkaltais langais sodyba visada liudijo, kad čia "tvarkingai", sulig išmintingojo Stalino planu, buvo... išvietinti žmonės, sava-

noriškai kelionei į tolimąjį Sibirą. Ne visuomet į Sibirą... Neretai nelaimingieji, ypač vyrai, būdavo čia pat nukankinami tarymo žiaurume klausinėjant ir ieškant "banditų"... Sodyba likdavo vietinės valdžios žinioje, laukdama naujų gyventojų, kurie, kaip mes spėjome, turėjo būti burliokai iš Rusijos gilumose ar tolimojo Sibiro mongolai.

Atgavome kvapą, kiek pailsėjome, dabar reikia skubiai ieškoti vietos dienos praleidimui - nakvynei.

Vieta ne labai mums patogii, - per daug judėjimo.

Mes netikim, kad tie partizanai greit išsidangintų iš šių apylinkių, jei jie ir nėra vietiniai, tai vis vien vykdo kokį tai uždavinį.

Jei mes ir surastume kokią aplėstą trobą, šiose aplinkybėse ji mum galėtų būti tikri spąstai... Juk, reikia atsimiti, kad ir mūsų matyti partizanai naudojami panašiomis poilsio vietomis, nes apsisistojimas paūkininką ar kaime, - tam ūkininkui ar kaimui gali būti tikra pražūtis. Vadinasi, yra didelė galimybė ir vėl susitikti su mūsų matytais partizanais... O kas to nori?..

Jau kiek šviesiau. Matomumas žymiai geresnis. Deja, arti savęs nematome jokios trobos ar kokios kitos saugesnės miegii vietos...

Tenka eiti ir ieškoti. Viena tik keista, - toks plotas ir tokie dideli dirvonai esantieji apie mus, pieva irgi nemaža, bet vienkiemio nėra! Gal kartais šioje prieblandoje mes jo nematome, jei jis yra sudegintas?... Visko gali būti. Tokia sudeginta sodyba mums net būtų parankesnė, žymiai mažiau galimybių, kad kas nors panorėtų ją pasinaudoti...

Mes pasijudiname nakvynės ieškijimui.

BUS DAUGIAU

Dr. B. MATULIONIS SAKO : (tąsa iš 2 pusl.)

viškė - Kaliningradskaja oblastj! Netoli Nemuno ta vieta, kur Donelaitis gimė - Lazdynėliai, -dabar sumaskolintu pavadinimu - Krasnoznamenask; Stalupėnai, kur jis dirbo, dabar - Nestorovo, o Tolminkiemis, kur Donelaitis gyveno, klebonavo, rašė savo didįjį veikalą "Metus" ir kur mirė, - dabar nebe Tolminkiemis, o - Iljinskoje...

Dar prisiminkime kitas Lietuvos žemes jos pietinėje ir rytinėje dalyje. Ištiesi plotai su lietuviškais kaimais ir miestais atplėšti nuo Lietuvos ir atiduoti vieni Lenkijai, kiti Gudijai. Taip Lietuvos žemė draskoma, parceliuojama; vienur jos gyventojai išnaikinti, kitur deportuojami ir palapsnui rusinami, kaip Muravjovo Koriko laikais. Lietuvių kalba visur pamaži išstumama savame krašte. Vis daugiau ir daugiau Lietuvos įstaigos prisipildo atėjūnais rusiais tarnautojais, kurie nemoka ar nenori lietuviškai kalbėti ir tuo verčia Lietuvos gyventojus kalbėti maskoliškai. Lietuvoje vyksta nesibaigiantieji susirinkimai, suvažiavimai kurių kalba vartojama tuose suvažiavimuose? Labai klystu, kas manytų, kad ten lietuviškai kalbama. Yra tikrų žinių, kad tuose susirinkimuose ar suvažiavimuose nedažnai tepasirodo drąsuolis, kuris savo pranešimą išdrįsta skelbti lietuvių kalba. Jokio svarbaus susirinkimo ar suvažiavimo Lietuvoje nebūna be okupanto žvalgų, nemokančių lietuviškai ir susirinkusieji yra priversti kalbėti okupanto kalba.

Protarpiais mus pasiekia šurpiai žinia, kad raudonasis okupantas patylomis ruošia Lietuvai, Latvijai ir Estijai maskolišką raidyną, vadina mąją graždanką. Apsaugok Aukščiausias! Tegu tas šetoniškas sumanymas nepavyksta, kaip nepavyko raudonojo okupanto pirmtakui Muravjovui Korikui.

Apie kolchozininkų baudžiauninkų vargus ir skurdą visi žinome, keno akys neužmerkto ir ausys neužkimšto. O ir miestuose ten daug vargo ir skurdo.

Lietuvų apgaubė tamsi ir ilga naktis. Tačiau ta naktis ne be vilties žvaigždžių. Istorija rodo, kad septynetą šimtmečių mūsų tauta kovojo už savo laisvę, pergyveno daug siaubingų dienų, turėjo didžiųjų nuostolių, bet išliko gyva. Tikėkime ir ryžkimės ir dabar. Laisvė nėra pasiūloma kaip dovana: ją reikia įgyti, išsikvoti. O tironija nėra viena nėra buvusi patvari ir amžina. Ne amžina ir raudonoji tironija.

Šiandien Lietuva, žiaurios okupacijos prislėgta, negali nė krustelėti. Mes laisvajame pasaulyje esame nevaržomi, savarankūs. Tad kiekvienas iš mūsų švenčiausia pareiga kovoti už Tėvynės laisvę, kur tik galime ir kaip tik galime. Jei išsisklaidę, nesusklausydami dirbsime, ilgai dirbsime ir sunkiai į tikslą tartėsime. Tik visų sutarimas, tik bendra visų talka gaivina viltį ir ryžtą kovoje nesugniužti, rankų nenuleisti, kovą laimėti.

Senosios mūsų ateivijos didis nuopelnas, kad ji Lietuvos laisvei remti sugebėjo apsiungti į didžiulę talką - į Amerikos Lietuvių Tarybą. Mes, naujieji ateiviai, irgi pagal savo išgales jungiamės į tą talką: remiame ALTą, VLIKą, remiame bendros talkos idėją ir darbą; norime, kad laisvųjų lietuvių visuotinė talka pasidarytų nesugriaunama laisvės kovų pilis.

Dabartinis Lietuvos okupantas, kolonizuodamas ir rusindamas Lietuvą, neišleidžia iš akių ir lietuvių išveivijos. Mes, lietuviai išveiviai, tam okupantui esame labai nemaloni rakštis. Mes gyvu žodžiu, raštu ir radijo bangomis keliame aikštėn ir garsiname jo juodus darbus, jo slaptus kėslus palapsnui išnaikinti mūsų tautą. Okupantas norėtų mus nutildyti, kad mes pasauliui nešauktume taip garsiai apie masinius mūsų tautiečių trėmimus į Sibirą ir vergų darbo kacetus. Okupantas norėtų nutildyti mus, kad neskelbtume apie mūsų žmones kankinamus kalėjimuose, apie mūsų ūkininkų baudžiąvą kolchozuose ir sovchozuose, apie

jų neišbrendamą vargą ir skurdą, apie tikinčiųjų niekinimą ir persekiojimą, apie Lietuvos turtų grobimą, apie maskolių kalbos brukimą, apie Lietuvos istorijos barbarišką falsifikavimą, apie žmogaus pagrindinių teisių panaikinimą, visą Lietuvą paverčiant lyg dideliu kalėjimu, kuriame privisę maskolių šnipai, sekančių kiekvieną lietuvių žingsnį. Okupantas norėtų mus padaryti nebillius ir akklus, kad juodu jo darbų mes nematytume ir jų negarsintume.

Bet mes okupanto seklius ir šnipus greit atpažįstame. Dėl to okupantas dabar griebėsi kitokio ginklo prieš mus: griebėsi melo ir klastos. Okupantas ieško mūsų tarpe mokytojų pakvaišėlių ir tempia juos sau į talką. Ir jau yra tokių vieną kitą radęs ir įkinkęs sau į darbą. Šitie mokytojai, kartais net ir diplomuoti len gyvėdžiai, jau nebenori matyti okupanto klastos; jie nebenori matyti, kaip mūsų tauta palapsnui rusinama, parceliuojama, naikinama. Šitie nauji okupanto talkininkai, užsivožę lietuvių patrioti kaukę, jau išdrįsta ir mūsų širdyse spaudoje prabilti, kad Lietuvos laisvinimo akcija esanti pasenusi, atgyventa komedija ir visos kalbos apie tai esančios tik atsilikusių, sustingusių ir su gyvenimu nespėjančių ir koją eiti senjų kalbos. Šito stiliaus naujieji ir, kaip jie save vadina, pažangieji išminčiai kartais mėgina atsargiai prasiartinti, kad ne apie Lietuvos išlaisvinimą ir jos nepriklausomybę reikia kalbėti, bet apie dabartinės Lietuvos taikų sugyvenimą su didžiuoju kaimynu, atseit, su dabartiniu Lietuvos okupantu. Norėčiau paklausti šiuos mokytojus išminčius: kuo pasibaigtų voverėlės gyvenimas, kuri būtų uždaryta į vieną narvą su dantytu ir nagutu katinu? Rami, taiki ir maža Lietuva ir milžiniška, agresyvi, jau daug tautų sunaikinusi Rusija, ar nepanašų? Tie pagaravėliai jau savo spaudoje išdrįsta skelbti lietuvių provokatorių tvirtinimus, kad maskolių įvykdytos deportacijos į Sibirą ir masiniai nekalti žmonių išžudymai Lietuvoje nėra iš tolo negalios priylgti tiems nusikaltimams ir žudynėms, kuriuos Lietuvoje įvykdė patys lietuviai. Pagal juos, kruvinieji okupanto darbai Lietuvoje tik mažo žmožio, palyginus su pačių lietuvių padarytais nusikaltimais. Tai niekšiškas melas ir atpildo šaukiantis nusikaltimas visai lietuvių tautai, kai maniako Hitlerio žmogžudiški nusikaltimai mėginami primesti visai lietuvių tautai, rodžiusiai kieta rezistencija Hitlerio užmačioms.

Maža saujielė neaiškių žmogystų, kur nelengva atskirti, kas iš jų provokatorius ir kas tikrai pakvaišęs rašeiva, perša mums vadinamąjį kultūrinį bendradarbiavimą su okupuota Lietuva. Mes jau senai bendradarbiaujame, okupanto talkininkų neraginami, tiktai bendradarbiaujame imanomu būdu. Rašome laiškus, siunčiame siuntinius, jei tik žinome žmonių, kurie išdrįsta priimti mūsų laiškus ir siuntinius, nors už tuos siuntinius turime mokėti Kremlui lupikiškus muitus. Siunčiame tuos siuntinius su skaudančia širdim, kad negali me idėti savo sergančiai motinai, tėvynei, seseriai ar broliui vaistų, nes Kremliaus uždrausta. Už drausta paaiškinant, kad Lietuvoje vaistų esą pakankamai...

Ruskis po visą pasaulį ubagauja, ieškodamas alkaniems savo gyventojams duonos; jis negali pasigaminti paprasčiausio chemikalo-trąšų javų laukams, o sakosi, kad sunkiausiai pagaminamo chemikalo - vaistų esą pakankamai... Tai negudrus melas.

Tai su kuo dar bendradarbiauti? Su lietuvių kultūrinėmis organizacijomis? Lietuvoje nėra nei vienos organizacijos. Ten kiekvieną organizaciją stropiai prižiūri komunistai, kuriuos tampriai ant pavadžio laiko okupanto politrukaikai. Tik per juos tegalima lietuvių pasiekti. O bendradarbiauti su okupantu agentais mes negalime. Tai būtų savo tautos išdavimas ir mes, laisvieji lietuviai, šitokiu keliu nei-

me, o kas tuo keliu norėtų eiti, tokiems negali būti vietos mūsų tarpe.

Mūsų tėvų, brolių ir seserų ašaromis ir krauju suvilgyta Lietuvos žemelė ir snieguoti tolimo Sibiro laukai uždeda kiekvienam iš mūsų šventą pareigą žiūrėti, kad mūsų širdys nesuakmenėtų, neapaugtų samanomis ir kad mūsų pagalbos ranka nenudžiūtų. Išsineškime ramią ir šviesią lietuvių sąžinę, kad galėtume pasakyti patys sau ir savo artimiesiems: savo pareigą kankinamai mano Tautai atlieku kiek galėdamas, aukodamas Lietuvos laisvini-

mo darbams pagal savo išgales.

Dabartinis Lietuvos okupantas bijo 16 Vasario minėjimų ir dar labiau bijo aukų Lietuvos laisvinimui. Jo agentai ir lietuviški kvisingalai bando šį mūsų darbą slopinti ir suniekinoti. Jiems tas nepavyks, nes laisvės idėja amžina, o melo, apgaulės ir smurto amžius turi savo galą, ir pasidavėlio darbas, kurį atlygina jodošiaus grašiais mūsų tautos buodelis, anksčiau ar vėliau susilauks išsilaisvinusios Tautos atpildo ir pasmerkimo.

Šalin Lietuvos okupacija! Tegyvuoja Lietuvos laisvė per amžius!

IMMEDIATE OPENINGS AUTOMATIC SCREW MACHINES SET UP MEN AND OPERATORS

Excellent Fringe Benefits Good Working Conditions
Contact Personnel Office

Burgess-Norton Manufacturing Co.
737 Peyton, Geneva, Ill. Phone: CE 2-4100

LEO'S SINCLAIR SERVICE

STABDŽIAI SANKABOS (CLUTCH), TRANSMISIJO
(Standartinės ir Automatinės), TUNE-UP'S
IR MOTORŲ REMONTAS

5759 So. WESTERN AVE., kampas 58th St.

Sav. LEONAS FRANCKUS

Tel. PRespect 8-9533

Visų rūšių draudimas

AUTOMOBILIŲ, GYVYBĖS, NELAIMINGŲ ATSIKIMŲ, GAISRO,
LIGONINĖS IR VISOS KITOS APDRAUDOS
TAIP PAT LEISKITE MUMS ĮRODYTI MŪSŲ PLAČIAI ŽINOMĄ
SĄŽININGĄ, PATYRUSĮ IR STROPŲ PATARNAVIMĄ NAMŲ PIRKI-
MUI IR PARDAVIMUI

JUOZAS BACEVIČIUS

THE TRAVELERS AGENCY & OTHERS
Bonded member by the National and Chicago Board of Insu-
rance Underwriters.

BELL REALTY & BACE INS. AGENCY

6455 So. Kedzie Ave.

Chicago 29, Ill.

Val. kasdien 9-9

PRespect 8-2233

Šešt. ir sekm. 9-5

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

3212 So. Halsted St. Chicago 8, Ill. CA 5-1864

MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE

2439 West 69 St.

WA 5-2737

E. ŽUKAUSKAS

Didelis pasirinkimas medžiagų kostiumams, suknelėms, skarelėlių, odos ir kitų prekių! Įsitikinkite!

TINKAMI RŪBAI DUODA GERĄ SAVIJAUTĄ

D E M E S I O !
Pas mus Jūs rasite vyrui pasaulį! - Mes galime Jus aprengti nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminų BOTANY "500" kosciūmai ir paltai. Manhattan marškiniai, LEE ir DISNEY skrybelės. Krautuvė atidaryta kasdien ir sekmdieniais nuo 10 iki 4 v.

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill. Telef: YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsi-
mokejimui be nuosimintų!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Edmund Kucharski



E. KUCHARSKIS

Tai nėra reklama, o tikras lietuviškas reikalas. Koks?

Lietuviai turi stengtis turėti savo atstovus visose Amerikos įstaigose. Ties atstovai gali ir turėti ginti tautines lietuvių teises ir asmeniškų reikalus. Bet turėti visur lietuvių, bent šiuo metu, dar nėra įmanoma. Tai savaimė suprantama. Todėl mes turime balsuoti ir rinkti ir ne lietuvių, bet tik tokius, kurie pasižada nuoširdžiai ginti mūsų reikalus. Bet to dar mažai. Mes turime balsuoti ir rinkti tik tokių žmonių, kurie pildo savo pažadus. Mat pažadėti kiekvienas gali

bet pildyti, toli gražu, ne visi. Tad rinkime tokius, kurie sąžiningai nori išpildyti tai, ką jie žada. Bet ir to dar mažai, ir to dar negana. Reikia, kad pažadėtojų, reikia kad būtų sąžiningas ir norėtų savo pažadus pildyti, bet svarbiausia, - kad galėtų išpildyti tai, ką pažadėjo! Daug yra žmonių, kurie pažada, kurie nori savo pažadus pildyti, bet negali, neturi patyrimo, neturi gabumų, neturi reikalingų ryšių. E. KUCHARSKIS TURI VISUS tuos privalumus. Jis sąžiningai nori lietuviams padėti, jis pildo savo pažadus ir jis gali savo pažadus išpildyti geriau negu daugelis kitų. Tad visų lietuvių balsai priklauso jam! Kas yra KUCHARSKIS, kada ir kur mes balsuosime už jį - bus parašyta sekančiame numeryje. Kucharskio gerbėjų vardu - JONAS SABAS (sk)

STABDŽIŲ TAISYMAS BRAKES RELINED

Nuo '50 iki '58 metų mašinoms kainuoja:

CHEV., FORD, PLYM.	\$14.95
DODGE, PONTIAC, OLDS., STUD., RAMBLER, BUICK	\$15.95
MERCURY, THUNDERB., HUDSON	\$16.95
CHRYSL., De SOTO, PACKARD	\$18.95
LINCOLN, ROADMASTER, CADILLAC	\$19.95

Zeinos kainos ir čia neišvardintoms mašinoms. Pilnas hidraulinės stabdžių sistemos taisymas (cilindriai, vamzdžiai, oro šalinimas ir kt.). Taip pat tepimas, alyvos keitimas, smulkūs mechaniški pataisymai, lyginimas ir dažymas.

Nauja dirbtuvė su moderniausiais įrengimais. Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.

ČESAS AUTO REBUILDERS

2423 West 59th Street

Chicago 29, Illinois

GRovehill 6-7777

Laidotuvių Direktorai MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

CHICAGOS ŽINIOS

Liths salės futbolo pirmenybėse dvi savaites rungtynes vėl pralošė. Š. m. vasario mėn. 16 d. prieš Spartą 3-1 ir vasario 23 d. prieš Vings 2-0. Kaip žinome, šiose varžybose ne dalyvauja reguliarūs mūsų žaidėjai, todėl ir lydi nesėkmė.

* Krepšinių išvykai į Australiją organizacinis komitetas sudarytas Čikagoje. Paskutiniu metu Čikagoje lankėsi FASK pirmininkas J. Nasvytis ir PB pirmininkas J. Bačiūnas. Manoma, kad norima paspartinti pasiruošimą, nes išvykos data liepos mėn. nebetoli.

* LFK Lituanica-LITHS š. m. kovo mėn. Vyčių salėje rengia vaishes ir medalių įteikimą. Pradžią 7.30 val. vakare.

* Š. Amerikos lietuvių tinklinio varžybos įvyks š. m. kovo mėn. 7-8 d. d. Čikagoje, Gage parko salėje, 55 gatvė ir Western Ave. Tuo pačiu metu numatoma praveisti ir vid. va karų moterų ir mergaičių krepšinio pirmenybes.

* Market parko krepšinio pirmenybėse lietuvių klubai pirmąją, nors pylos duoda savi savims. Neo Lituanica įveikė Nerį 98-71, Aras lengvai laimėjo prieš amerikiečius US Gays 96-45. Parko lygoje pirmąją ASK. Lituanica.

* Lauko futbolas prasideda š. m. kovo mėn. 15 d. Market parke. Peel Cup taurės varžybose Liths susitinka su Vikings. Pradžią 2.30 val. p. p.

* Š. Amerikos lietuvių stalo teniso varžybos įvyks balandžio mėn. 18-19 d. d. Detroit. Programoje - vyrų ir moterų vienetai, dvejetai ir mišrių susitikimai. Taip pat varžybos ir mūsų jaunimas.

UŽSIENIO ŽINIOS

Naujuoju sunkaus svorio bokso pasaulio meisteriu visai netikėtai tapo Cassius Clay K. O. įveikęs čempioną Listoną. Šios muštynės vyko Floridoje, po kurių daug kas mano, kad biznis sumetimais iškrėsta ši staigmena. Federalinė valdžia, atrodo, paims šį dalyką tirti. Apskaičiuojama, kad pralošėjas Liston pelnė apie 500,000 dolerių.

* Helsinkio mieste, Suomijoje įvyko greitojo čiuožimo pasaulinės pirmenybės. Taškų sistema suomis Johannesen įveikė rusų V. Kosichin (Insbruke laimėjęs du aukso medalius). Suomis pirmuoju buvo 10,000 m. 5,000m. ir šeštoju 1,500 m. Estas, čiuožęs už Rusiją 1,500 m. ir laimėjęs aukso medalį Insbruke, liko šioje distancijoje 15-tu.

* Dailaus čiuožimo pasaulinėse varžybose vokiečių pora Marika Kilius ir Hans Baumler įveikė rusų

REGISTERED NURSES

Supervisors, and staff nurses for 200-bed JCAH accredited general hospital. New pediatrics, intensive care and recovery room area. Located in capitol city of Oregon and within walking distance to university, 60 miles from the Pacific Ocean. Minimum salary for staff nurses \$375. Minimum salary for supervisory \$425, plus evening and night differential. Wire, call or write to

MRS. FAE LEFOR, R.N. DIRECTOR NURSING SERVICE

SALEM MEMORIAL HOSPITAL SALEM, OREGON



Sporto Žinios



SPORTO ŽINIŲ SKYRIŲ VEDA - J. PLEIRYS

Visos sportinės žinios ir nuotraukos siunčiamos šiuo adresu: 6658 So Rockwell St. Chicago 29, ILL. Telefonas - PR 8 - 8868

porą, pelnydami pirmą vietą. Kaip prisimename, ši rusų pora Insbruke laimėjo aukso medalį. Vyrų čiuožime pirmuoju tapo vokiečiai, antruoju - čekas, trečiuoju - prancūzas, ket-

virtuoju - penkiolikos metų amerikietis Scott Alain.

* Europos futbolo meisterių turnyre Real Madrid ketvirtfinalyje įveikė pereitų metų nugalėtoją FC Mila

na 4-1.

* Kaune įvykusiose Sov. Sąjungos stalo teniso pirmenybėse pirmąją vietą laimėjo lietuvaite L. Balašytė.

Pastabos apie Šaulių Sąjungos įsteigimą

Turėdamas po ranka 1940m. žurnalą "TRIMITAS" 24 Nr. matau - jo viršelis yra papuoštas MATO ŠALČIAUS (mirusio Guayramune, Bolivijoje) nuotrauka. Anrašėje rašoma: "A. a. Matas Šalčius, Šaulių Sąjungos steigėjas (ne vienas steigėjų, bet steigėjas. P. D.), pirmasis "Trimito" redaktorius ir buv. Sąjungos Centro Valdybos pirmininkas". Numerio redaktoriūm yra pasirašęs Jonas Kalnėnas.

Toliau, puslapyje 581 redakcija įdeda platų nekrologą. Jame rašoma, kad "Matas Šalčius buvo vienas Šaulių Sąjungos kūrėjų."

Kai 1919 m. birželio 21d. bermon tininkai Šiauliuose nukovė ir sužeidė keliolika Lietuvos kareivių, spaudos biuro bendradarbiai, su savo viršininku Matu Šalčium, susirinko ir svarstė ginkluotos organizacijos klausimą. Antras, kiek platesnis ir skaitlingesnis, susirinkimas įvyko birželio 22 ir 23 dd. Šių susirinkimų sumanytojas buvo Matas Šalčius

Susirinkimuose M. Šalčius kėlė mintį, kad reikia kauptis į vyriausybę ir prašyti, kad visi valdininkai būtų apginkluoti. Birželio 27d. buvo sušauktas trečias ir dar platesnis susirinkimas. Prieš susirinkimą M. Šalčius savo redaguojamame "Šaulėtyje" (Nr. 5) paskelbė tokio turinio pranešimą: "Birželio 27d. įvyksiamas susirinkimas naujoji draugija gavo šaulių vardą. Ši vardą A. Klimo ir A. Vienuolio-Žukausko teigimu pasiūlęs M. Šalčius. Po tų visų susirinkimų M. Šalčius užmezgė ryšius su Vladu Putvinskiu ir pasiūlė įkurti Šaulių Sąjungą realizuoti. Tame pačiame "Trimite" taipgi tvirtinama, kad prasidėjus kovoms su lenkais, buvo įsteigtas "Šaulių

Fronto Štabas", kurio viršininku buvo paskirtas M. Šalčius, kaip tos idėjos sumanytojas.

"Trimito" administratorius Lipnius 584 psl. apie Matą Šalčių ir jo veiklą taip pasisako: "1923m. Karininkų Ramovėje Šaulių suvažiavime mačiau M. Šalčių labai energingai kviečiant šaulius jungti visą lietuvišką visuomenę po Šaulių Sąjungos vėliava, kurią aukštai iškėlus drąsiai šaukti pasauliui, kad mes nesutinkame su lenkų padaryta Lietuvai skriauda... Suvažiavimo dalyviai audringais savo plojimais jam pritarė. Beto, 1926m. Matas Šalčius suorganizavo Šaulių Savišalpą."

Rašytojas A. Vienuolis apie M. Šalčių taip rašo: "Šalčūžio prieky ir atsistojo Spaudos Biuro darbuotojų būrelis, išsirinkęs sau pirmininku Matą Šalčių. Iš karto nedaug atsi rado pritarėjų, ir dar mažiau sekėjų. Mums besiorganizuojant, nežinojome, kad Vladas Putvinskis, Socialinės Apsaugos Ministerijos valdininkas, surašinėjęs mokančius gink-

* Rusijos bokso rinktinė, įveikusi Lenkiją, laimėjo Europos čempionatą. Už Rusiją boksavosi ir lietuvius R. Tamulis.

* Sov. Rusijos moterų krepšinio pirmenybėse aukščiausioje lygoje po pirmojo rato pirmąją Rygos TTT, toliau seka Tartu univ., Leningrado ASK ir t. t. Kauno politechnika randasi 10-je vietoje. Viso varžosi 12 komandų. Antroje grupėje pirmąją Rostov ir antroje vietoje Vilniaus Kibirkštis. Čia taip pat žaidžia 12 klubų.

SKIRTINGA REPREZENTACIJA Tąsa iš 1 pusl.

jos, klaidžioja šunkeliais, o kartais aiškiai pasuka ten, kur ji tikrai neturėtų krypti.

Su apgailėstaviu reikia pripažinti ir tą faktą, kad amerikiečiams labai dažnai trūksta tų gerų manerų ir neretai - takto, į ką ypatingai yra kreipiamas dėmesys užsienyje, o ypač Europoje. Jų elgesys dažnai per daug laisvas, išdidus ir net užgaulus. Amerikietis dažnokai sudaro tokį įspūdį (kaip keletą metų atgal ir šių eilučių autoriui teko stebėti) kad jiems trūksta deramos savigarbos ir tikro atsakomybės pajutimo, kad ir netiesioginiai reprezentuojant savo kraštą.

WANTED AT ONCE! 50 OWNER OPERATORS

with steel hauling equipment, late model tractor and trailer. Illinois license preferred. To work within 100 miles radius of Chicago. Contact Safety Department ALSO

MEN with same equipment, for steel hauling between points in Illinois, Indiana, Ohio, Michigan and Kentucky.

SIMS MOTOR TRANSPORT LINES 610 W. 138th St. RIVERDALE, ILL.

TURRET LATHE

Currently have openings on night shift for experienced men capable of setting up and operating on P.J.'s 5D and 3U or W.S. 3A & 1A, and/or Gisholds, also automatic Chuckers, Manutrol, and Bullard, machining variety of metals to close tolerances. Top wages plus many excellent benefits. Must have some tools.

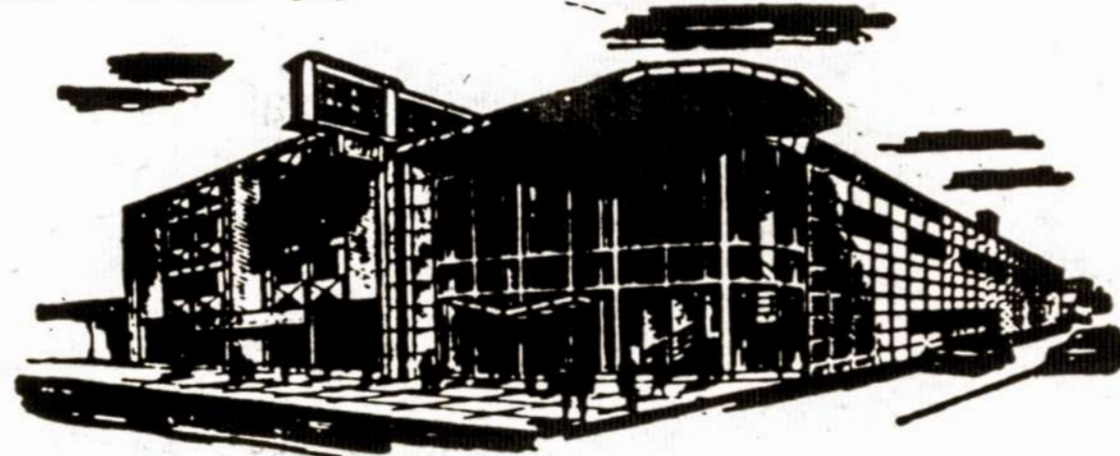
Hills-McCanna Co.

400 MAPLE AVE. CARPENTERSVILLE, ILL. Tel.: 426-4851 HOURS: 8:30 TO 5:00

Taupykit ir Skolinkit Pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje - Marquette Parke

VALANDOS: Pirmad. nuo 12 iki 8 popiet Antrad nuo 9 iki 4 popiet Trečiad. uždaryta visą dieną Ketvirtad. nuo 9 iki 8 popiet Penktad. nuo 9 iki 8 popiet Šeštad. nuo 9 iki 12:30 p. p.

4 1/2% anticipated dividend on investment accounts



Chicago Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotį. Tai viena įdomiausių ir mūsų klientų patogumui puikiausiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas.

Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje - Marquette Parko apylinkės centre. Current Dividend up to 4 1/2%

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue. Chicago 36, Illinois GRovehill 6-7575

PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332 Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS	5th \$4.98	COCKTAILS MANHATTAN OR	
GERMAN BRANDY	5th \$3.98	MARTINI kvorta	\$2.98
CANADIAN WHISKEY	5th \$3.98	ZELLER SCHWARZ KATZ	\$1.29 (vokiškas vynas)
VODKA pilna kvorta	\$3.59	NAPOLEON FRENCH BRANDY	\$3.35
KRON BRANNVIN		BORDEAUX pranc. vynas	5th \$0.98
AQUAVIT (švediška)	5th \$3.98		

IMPERFECT IN ORIGINAL

Gardžiausia duona - bulkuotė sausainiai - tortai

BRUNO KEPYKLOJĖ KEPA LIETUVIŠKĄ DUONĄ

Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Agonai!

Sav. BRUNO MACIANSKIS 3339 So. Lituanica Ave Tel- CL 4-6376



Laisvoji Lietuva

911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL

Telef: FR 6-5416

Kas ir kur?

LAISVOJI LIETUVA dėkoja savo Bičiuliams, parėmusiems laikraščio leidimą savo auka:

- | | |
|---------------------------|-------|
| 1) J. Lietuvninkas | \$100 |
| 2) L. Kronas | \$ 10 |
| 3) K. Kraučiusas | \$ 5 |
| 4) K. Germanas | \$ 5 |
| 5) V. Šidlauskas | \$ 5 |
| 6) B. | \$ 5 |
| 7) J. Lukoševičius | \$ 5 |
| 8) Dr. A. Mažukas | \$ 5 |
| 9) J. Raščius | \$ 5 |
| 10) A. Augustinas | \$ 2 |
| 11) Dr. R. Sidrys | \$ 2 |
| 12) S. Jatulienė | \$ 2 |
| 13) Dr. J. Kaškelis | \$ 2 |
| 14) J. Daugirdas | \$ 1 |
| 15) J. Jankus | \$ 1 |
| 16) Br. Pračkys | \$ 1 |
| 17) P. Dabrila | \$ 1 |

Mums malonu pažymėti, kad J. LIETUVNINKAS jau ne pirmą kartą stambia auka paremia laikraštį. Jis yra senosios kartos ateivis, visą amžių išlikęs dideliu patriotu. Tai gražus pavyzdys ne vienam iš mūsų, kaip reikia mylėti viską, kas yra lietuviška.

Ryšium su VLIKO pirmininko Dr. A. TRIMAKO mirtimi, LAŠ pirmi - ninkas inž. K. Oželis yra pasiuntęs užuojautos telegrama našlei p. Trimakienei ir VLIKO Prezidiumui.

LAS atstovauja VLIKO pirmininko laidotuviuose Seniūnų Tarybos Prezidiumo pirmininkas L. Virbickas.

VISIEMS LIETUVIŲ VAIKAMS LIETUVOS VALSTYBĖS ATSTATYMO ŠVENTĖ!

Perstatytime vaikams lietuviškus reikalus gražiausioje, vaikams suprantamoje, formoje: vaikai patys praveda programą, patys sako prakalbas, patys gieda himnus, patys vaidina - deklamuoja, dainuoja ir šoka! Tokie grožiu apipinti liuanistikos dalykai bus per ALVUDO rengiamą visiems vaikams Lietuvos valstybės atstatymo šventę, kuri įvyks Kovo 8 d. (sekmadienį) GAGE PARKO pastate, lygiai 2 v. p. p. Užkandinė, Laimės Šulinys, Margučių paroda pradeda veikti nuo 10



S. GRIGARAVIČIUS
LAS Čikagos Dr. Vydūno vardo sk. pirmi ninkas

Vardan Tos Lietuvos

Vasario 23d. Dubysos svietainės salėje įvyko LAS Dr. Vidūno vardo skyriaus metinis susirinkimas. Iš pirmininkaujančio susirinkimui St. GRIGARAVIČIAUS pranešimo paaiškėjo, kad skyrius kas kart stiprėja ne tik savo veikla, bet ir nariais, - štai, šiame susirinkime net 8 nauji nariai įsijungė į darbą. Tarp kitų skyriaus darbų buvo pasidžiaugta ir gražiai nusisekusiu kaukių baliumi, kuris davė nemažai pelno ir iga lino skyrių savo auka paremti Sąjūdžio Vyr. Valdybą ir Laisvąją Lietuvą. Į naują sk. Valdybą buvo išrinkti: St. GRIGARAVIČIUS, - pirmininku, V. BENEŠIENĖ - vicepirmininke, B. ŠILEIKIENĖ - sekretore, S.

RADVILIENĖ - iždininke ir A. LIETUVNINKAS - kultūros reik. narys. Revizijos Komisijon. - KULBOKIENĖ, DIRKIS ir STAKAUSKAS. Skyriaus korespondentu išrinktas Pov. DIRKIS.

Skyriaus ateities darbuose numatyta surengti paminėjimą-akademiją Skyriaus Šefui - Dr. Vidūniui - atminti, kuris kartu yra ir Sąjūdžio Garbės Narys, surengti keletą pasikaitų kultūriniais ir politiniais klausimais, padaryti bendrą išvyką į gamtą ir nepamiršti ir šiais metais surengti tradiciniu virtusio kaukių baliaus, kuris savo gyva, nuotaika ir idomumu sutraukia skaitlingai svečius.

Buvusiai Valdybai, ypač pirmininkui S. Grigaravičiui, buvo širdingai padėkota už darbus.

Susirinkimas pasidžiaugė, kad sk. vadovybei, talkininkaujant nariams, pavyko išpildyti daugiau nei 100% jai skirtą kontingento išplatinti savo spaudos organo - Laisvosios Lietuvos, surandant naujus laikraščio skaitytojus. Susirinkimas baigtas kavute, dalyvaujant ir kaimyniniams - Chicago bei Cicero skyrių atstovams. (PED)

Skyriaus Pirmininko S. Grigaravičiaus adresas: 6395 So Maplewood Ave, Chgo 29. Telef-925-1057 ir Iždininko - S. Radvilienė - 6829 So. Maplewood, Chgo 29. Telef: RE 7-5436.

kuri rodyt kaip margučiai gražinami. Margučius galima atsinešti ateinant į šventę.

JONAS BERTAŠIUS JAV LB Kultūros Fondo iždininkas persikėlė į naują butą - 5348 So Talman Ave, Chicago 32, ILL. Telef. 434-3673. KF leidinių užsakymas, "Gimtosios Kalbos" prenumerata bei aukos siųstinos naujuoju adresu.

Spaudos verpetuose

atkelta iš 5 puslapio laikais!) kelio, kiti yra pasibaisėtinėje padėtyje.

Ilustracijai žemiau dedame foto



"Švyturio" bendradarbio žodžiais tariant, nuotraukoje "tyvuliuojanti pelkė prie naujo Biržų restorano. Gražus mūsų miesto centre, šeiminių panosėje, vos pravažiuoja mašinos... visi keiksnoja."

Nėra jokios kalbos - sutinkame visą kraštą keiksnoja, išskyrus

nuotrauką, darytą 1963 metais ir atspausdintą bolševikų žurnale "Švyturys" Nr. 23-63, su užrašu - "Bridau gilų purvinėlį..."

rus "Vienybės" leidėją Tysliaviene, kuri okupuotos Lietuvos kelius savę išpūdiuose kelia į padanges ir ironizuoja Don Kuraičio nusiskundimus netaisomais keliais.

Idomu, ką dabar pasakys V. Tyslė vienė, kuri raudonųjų "Laisvėje" kartą buvo apibūdinta kaip... Lietuvos kelių žinovė...



Iš religinio meno parodos Čikagoje. Elda Skapaitė-Rundzaitis - "Šv. MERGELĖ".

PAREIŠKIMAS

DIRVOS š. m. vasario 7d. Nr. Stepo Vykinto Kalbos Kertelėje straipsniu "Ar galima tremtyje keisti mūsų rašybą?" pasisakoma prieš A. G. Giedraičio straipsnį "O vis dėlto reformos bręsta..." atspausdintą "Nepriklausomoje Lietuvoje" Nr. 50 1963m. gruodžio 11d., kuriuo įrodymai daugiausia buvo remiami K. Būgos ir "Lietuvių Kalbos Vadovo" teiginiais. Taigi, turėtume rašyti: augštas, pjauti, spjauti, pjūklas, bjaurus, bjurti, labjausiai...

Dėl šios rašybos netinkamumo Stepas Vykintas jau esąs rašęs, todėl nebekartosias senųjų argumentų. "Tik A. G. Giedraičiui norėčiau pastebėti, kad rašyba nieko bendra neturi su poezija. Rašyba yra artimesnis mokslas matematikai, logikai, bet ne poezijai. Man rodos, kad mums, lietuviams, naudingiau būtų, jei mažiau didžiutumas savo kalbos senumu, mažiau diskutuotume dėl rašybos šalutinių dalykų, o geriau išmoktume jablinskę rašybą ir moderniąją mūsų kalbą, išvalydami ją nuo svetimybių."

Jeigu, apart manęs, iš Giedraičių dinastijos šiame amžiuje ne vienas poezija neužsiima, tai Stepo Vykinto aptartasis moralas, be abejo, taikomas man. Tai labai nemaloni klaida, nes aš nesu autoriumi minėto "NL" atspausdinto straipsnio. Gi, kas liečia lietuvių kl. reformą tremtyje, tai aš esu prieš ir - tos pat nuomonės, kaip ir Stepas Vykintas: laikytis jėg lonskinės rašybos.

Visa tai pareiškiu todėl, kad nebūčiau visuomenės paskaitytas, kaip linkęs į ne savo sritį ir dar neigiamą prasme.

Alfonsas Giedraitis

v. ryto. Lituanistikos dalykai bus perpinti baletmeisterio SIMO VELBASIO Baletu Studijos auklėtinių. Dalyvauja Tėviškės Ansambliis, kan klininkės, vedamos A. KIRVAITYTĖS ir Cicero Lituanistikos Mokyklos skudutininkai, vedami muz. J. KREIVĖNO. Dalyvauja Alvudo Vaidų Teatro aktoriai su savo direktorium A. BRINKA. Veiks lietuviškų valgių ir giros užkandinė. Vaikams įėjimas laisvas, suaugusieji - aukojai. Visus kviečia ir visų laukia - ALVUDas

Dienraštyje DRAUGAS vasario 25 d. tilpo žinutė, kad diktatorius Nikita Chruščiovas esąs prašomas žymiai asmenų nepersekioti žydų Sovietų Sąjungoje. Pabaigoje sakoma: "Kada pasaulio ižymybės pakels balsą prieš Sovietų persekiojamą lietuvių."

Pastaba teisinga, bet esmėje sutapatinta be realaus pagrindo.

Viena: lietuviai neturi pasaulyje įtakingų multimilijonierių, kurie to prašytų ir atsiektų.

Antra: lietuvių tauta neegzistuoja biblijoje, kurioje išsiai figuroja žydai, kas jiems teikia pasididžiavimo ir pranašumo jausmą.

Žydai, žinodami kaip viso pasaulio krikščioniškos religijos šalia Kristaus mokslo nagrinėja - ieško sau dvasios peno jų senovės tautos istorijoje - sename testamente (mažiausia katalikai), jaučiasi išimtinio padėtyje ir dar būdami pripažinti, kaip "išrinktoji tauta" reikalauja sau privilegijų, kurių kitos tautos gali ir neturėti.

Taip yra ir Sovietų Sąjungoje, kame, kaip spauda praneša, žydai spekuliantai buvo sušaudyti lygiai kaip ir kitų tautybių spekuliacija besiverčiantieji, kur spekuliacija yra baudžiama mirties bausme, bet... netu- *****

LIETUVIŲ DAILININKŲ RELIGINIO MENO PARODA ČIKAGOJE

Paroda atidaroma kovo 7d. Šv. Kryžiaus parapijos salėje - 4557 So Wood St. ir tęsis iki kovo 15 d., kasdien nuo 12 v. iki 9 v. v., sekmadieniais nuo 10 iki 9 v. v. Tai jungtinė visų kryptų, srovių ir mokyklų originali ir nauja tapybos, skulptūros ir grafikos relig. meno paroda. Dalyvauja 30 dailininkų - N. Skapaitė-Banienė, kun. P. Brazauskas, D. Buračas, M. Ivanauskas, R. Jautokaitė, Z. Kolba, V. Krištolaitytė, J. Monkutė-Marks, S. M. Mercedes SSC, J. Mieliulis, R. Mozoliauskas, I. Pacevičiūtė, J. Paukštienė, A. Petrikonis, J. Pautienis, J. K. Račkus, V. Ramonis, A. Rūkštelė, E. Skapaitė-Runzdaitis, V. Stančikaitė-Abraitienė, Z. Biliūnaitė-Sodeikienė, A. Skudaitė, A. Trinkūnas, A. Vaišnora, V. Vaitūkūnas, A. Varnas, V. Vaičiūtis, K. Zapkus ir G. Žumbakienė. Viso išstato ma 146 kūriniai.

Šią parodą rengia ALRK Federacija, globoja kun. E. Abromaitis ir vykdo inž. M. Ivanauskas.

Kauno Dramos Teatro aktoriui

PETRUI KUBERTAVIČIUI

mirus. Dalią Kubertavičiūtę - Maurukienę ir artimuosius liūdesio valandoje užjaučiame.

V. ir J. BAGDONAVIČIAI

Du arkliukai

ri būti taikoma žydams.

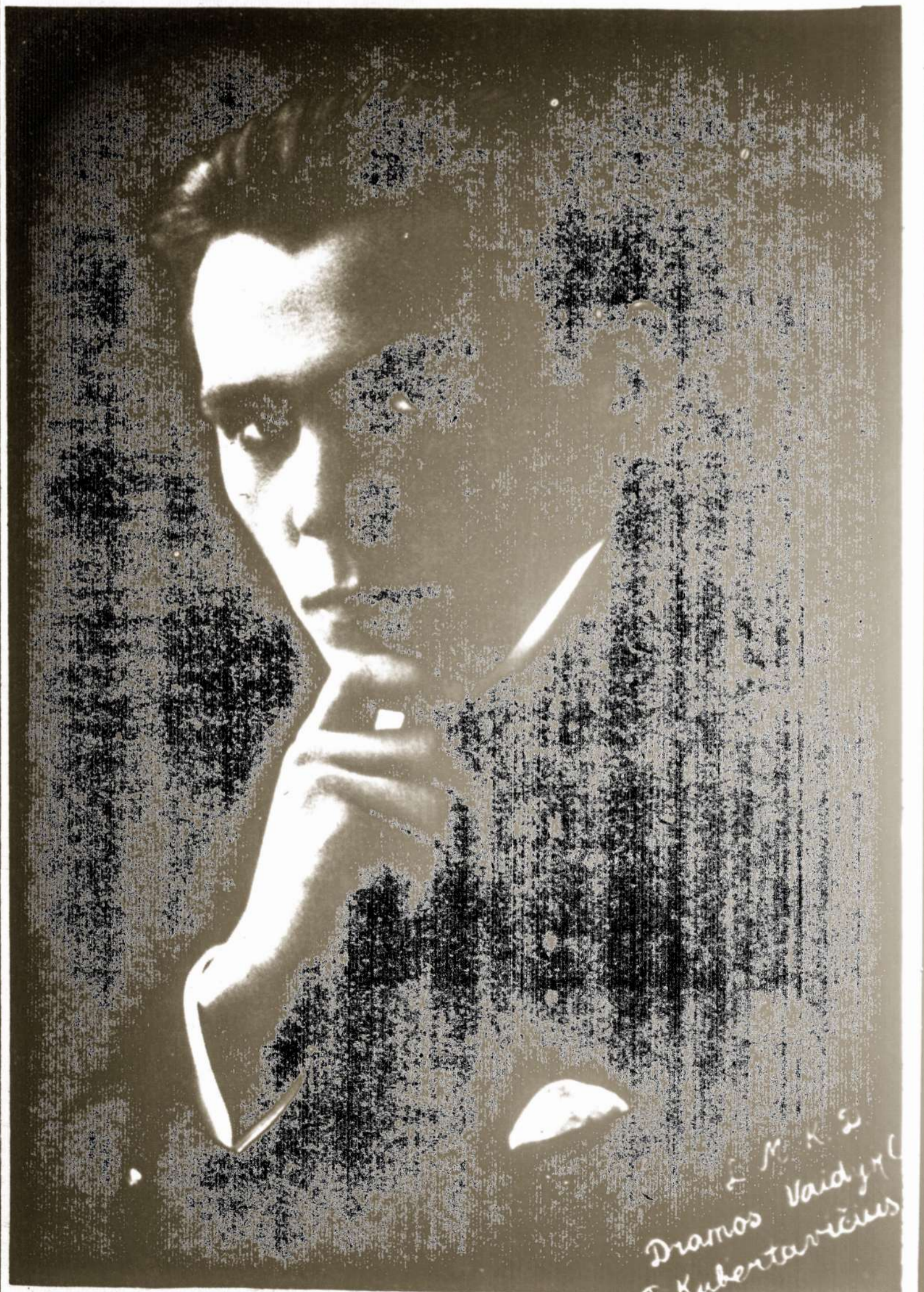
Žinant žydų biznierišką prigimtį nesunku suprasti, kad ir Sov. Sąjungoje jie spekuliacijoje ne tik neatsilieka nuo kitų, bet gal dar ir viršija tačiau ir čia reikalauja sau išimtinų teisių, o jei nesiseka, išsvoja ant antisemitizmo arkliuko, kurio dažniausia laimi, nors ir nėra vieninteliai semitai pasaulyje.

Yra dar kitas arkliukas, kurio mėgsta jodinėti tam tikros pakraippos žmonės, ypatingai čia Amerikoje, tai naciizmas. Jeigu kas

atvirai ima kovoti su komunizmu, arba išsifruoja jo šalininkus - tuoj būna apšauktas naciū arba hitlerininku, tartum tuo magišku prakeikimo prasme virtusiu žodžiu, kaip ginklu sunaikintų priešininkus.

Kas liečia pavergtųjų lietuvių užtarimą ir Lietuvos išlaisvinimą, tuo atžvilgiu ji yra atsistojusi šalia visų kitų Sovietų pavergtųjų tautų savo likiminėje kovoje, kuri bus laimėta lygiai visų drauge.

O. ALGMINIENĖ



Petras Kubertavičius, neseniai Lietuvoje miręs, vienas iš žymiausių lietuviško dramų teatro aktorių. Nuotrauka iš 1922 metų.